

ГАРЧИГ

• Төслийн товч танилцуулга	2-8
• Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	9-17
• Байгаль орчны менежментийн гол зорилт, хамрах хүрээ	18
1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	18-22
2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	23
3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	23
4. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	23
5. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	23
6. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	24-25
7. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	26-31
8. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	32-33
9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр.....	35-37
10. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах хуваарь.....	37

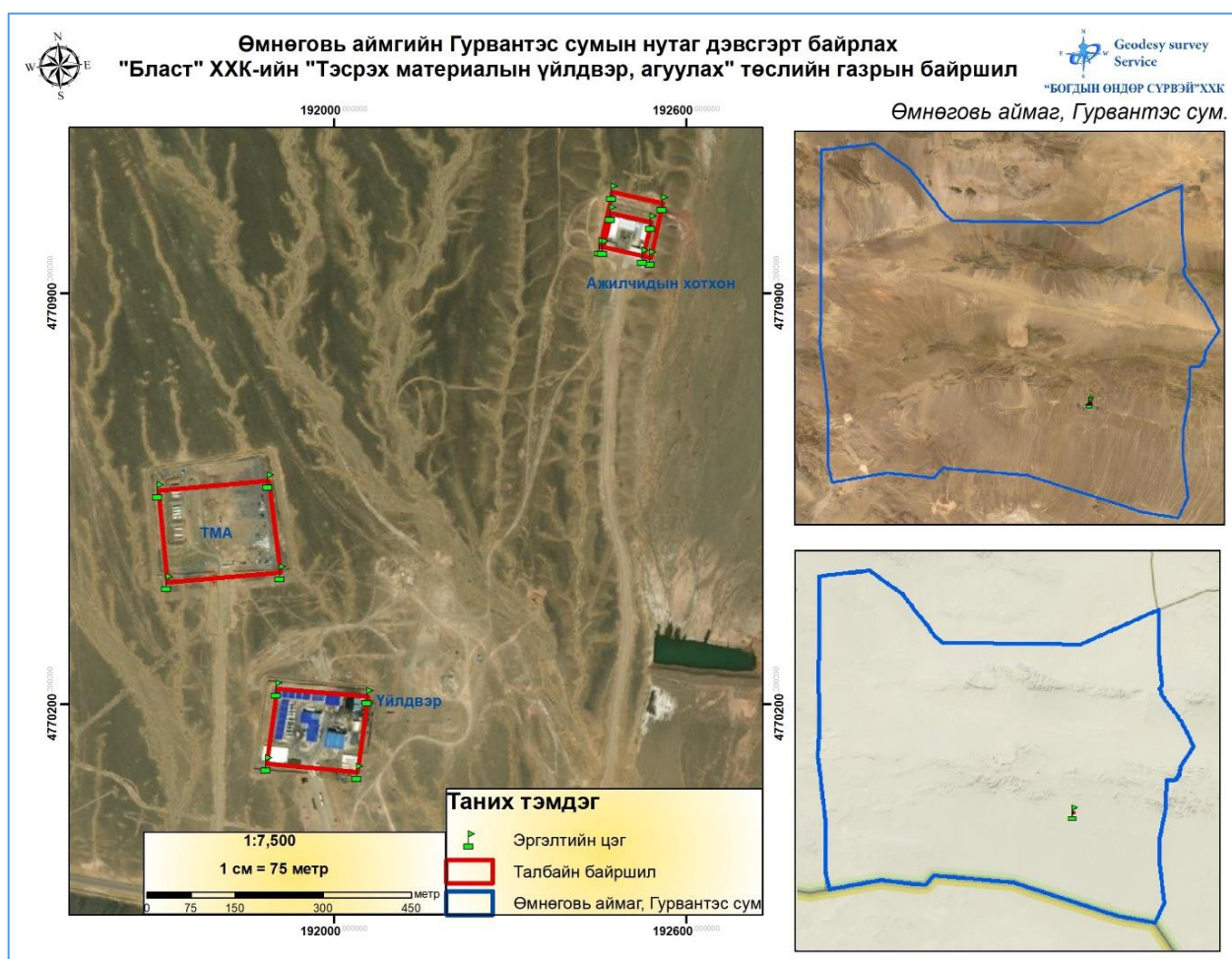
Төслийн товч танилцуулга

Төслийн нэр:

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт орших “БЛАСТ” ХХК-ний Нарийн сухайтын эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр, агуулхын цогцолбор

Төслийн газар зүйн байрлал:

Тус цогцолбор нь Улаанбаатар хотоос баруун урагш 900 гаруй км, Даланзадгад хотоос зүүн урагш 320 км, Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумаас зүүн урагш 35 км, Шивээ-Хүрэн боомтоос 50 км зайд Нарийн сухайт нүүрсний орд газарт байрлана.

Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр, агуулхын цогцолборын байршил

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн товч танилцуулга

Үйлдвэрлэл, худалдаа, үйлчилгээний “Бласт”ХХК нь үйлдвэрлэлийн тэсрэх материалын хангамж, тэсрэх бодисын үйлдвэрлэл, тэсрэх материалын хадгалалт, тээвэрлэлт, тэсэлгээний ажлын үйлчилгээ эрхэлдэг улсдаа томоохон компанийн нэг юм. “Бласт”ХХК нь 2001 онд байгуулагдсанаасаа хойш дээрх үйл ажиллагааг 21 жил тасралтгүй эрчимтэй явуулж байгаа үндэсний компани юм.

Төсөл боловсруулагчийн товч танилцуулга

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын Нарийн сухайт орд газарт байрлах Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр, тэсрэх материалын агуулхын цогцолбор нь 2009 онд байгуулагдсанаас хойш тэсрэх бодисын үйлдвэрлэл, тэсрэх материалын хадгалалт, тээвэрлэлт, тэсэлгээний ажлын үйлчилгээ явуулдаг болно

Тэсрэх бодис үйлдвэрлэлийн ерөнхий ойлголт

Задгай эмульсийн тэсрэх бодис:

Үл холилдох хоёр шингэн нэг нь нөгөөдөө жигд тархсан систем юм. Усан ба тосон уусмалын нэгдэл бүхий усанд тэсвэртэй эмульсийн тэсрэх бодис нь гадаад байдлаараа зуурмаг, шингэн төлөвт байх ба тэсрэлтийн чадал болон бусад үзүүлэлт, хэрэглэх нөхцөл, хадгалалт, тээвэрлэлтийн үеийн аюулгүй ажиллагааны нэгдүгээр ангилалд хамаарна.

Энгийн найрлагатай тэсрэх бодис:

Энгийн найрлагатай тэсрэх бодис /цаашид ANFO гэх/ нь сүвэрхэг аммиакийн шүү ба шатах хольцоос тогтсон тэсэлгээнд зориулсан өртөг багатай тэсрэх бодис юм. Хэрэглэгчийн хүсэлтийн дагуу /ANFO/-ыг зориулалтын холигч цэнэглэгч авто машинаар тэсэлгээний талбайд бэлтгэнэ.

Энгийн тэсрэх бодисын хольц бүхий эмульсийн тэсрэх бодис:

Энгийн тэсрэх бодисын хүчийг нэмэгдүүлэх зорилгоор энгийн тэсрэх бодисыг хольж энгийн тэсрэх бодисын хольц бүхий эмульсийн тэсрэх бодис болгодог. Хольц нь ANFO-ны орцын хувиас хамааран 2 төрөл байна. ANFO нь 50-иас бага хувиар орвол энгийн тэсрэх бодисын хольц бүхий эмульсийн тэсрэх бодис /BLEND/ юм. ANFO нь 50-иас их хувиар орвол хүнд анфо буюу /Heavy ANFO/ болно. Дээрх 2 төрлийн хольцыг үйлдвэр болон тусгай зориулалтын цооног цэнэглэгч авто машинд бэлтгэж, үйлдвэрлэнэ.

Төслийн барилга байгууламж

Үйлдвэр цогцолборын барилга байгууламж:

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс суманд байрлах эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр, агуулхын цогцолборын тэсрэх бодисын үйлдвэрийн барилга байгууламжийн төлөвлөгөөг үйлдвэрийн хүчин чадал, хэрэгцээ болон үйлдвэрийн шаардалагтай аюулгүйн зай талбайн хэмжээнд тулгуурлан боловсруулав. Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэрийн цогцолборт доорх барилга байгууламжууд байх бөгөөд нийт 2 га талбайг хамарна.

Үйлдвэр агуулхын цогцолбор

Америк технологитой эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр №1:

Хүчин чадал: 120тн/хоногт

Ашиглалтанд орсон он: анх БНХАУ технологитойгоор 2010 онд орсон /2018 онд өргөтгөл хийж АНУ технологитой болгон өөрчилсөн/

Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр №1

Америк технологитой эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр №2:

Хүчин чадал: 120тн/хоногт

Ашиглалтанд орсон он: 2012 он

Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр №2

Химийн бодисын агуулах:

Химийн бодисын агуулах №1 урт нь 66м, өргөн нь 12м бөгөөд 6 тасалгаатай.

Химийн бодисын агуулах №2 урт нь 60м, өргөн нь 12м бөгөөд 5 тасалгаатай.

Химийн хорт болон аюултай бодисын агуулах

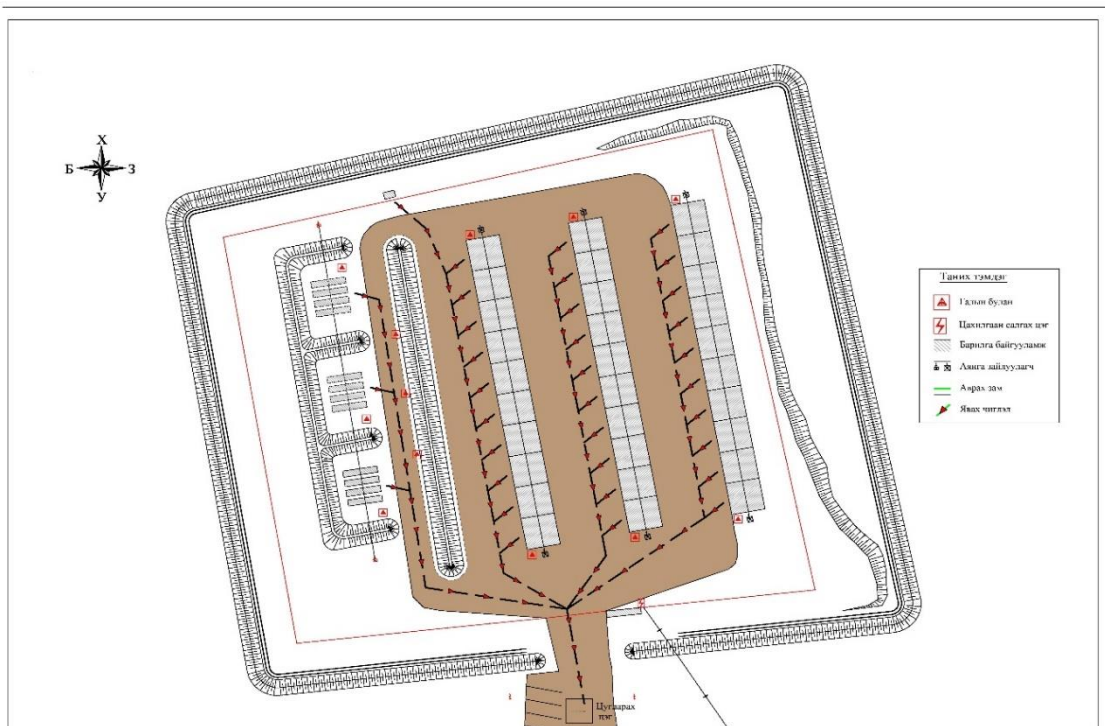
Агуулах цогцолборын барилга байгууламж:

Агуулхын цогцолбор нь тэсрэх материалын болон Химийн хорт болон аюултай бодисын агуулах гэсэн 2 хэсгээс бүрдэнэ. Агуулхын цогцолбор нь нийт 3 га талбайг хамарна.

“Тэсэлгээний ажлын аюулгүй ажиллагааны нэгдсэн дүрэм”-ийн дагуу тоноглож дотролсон агуулхад дүрмийн дагуу тэсрэх материалыг хадгална.

Тэсрэх материалын агуулах

Тэсрэх материалын агуулах

Ажилчдын хотхоны барилга байгууламж:

Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр, агуулхын цогцолборын ажилчдын хотхон нь нийт 0.420 га талбайг хамарна. Ажилчдын хотхон нь ажилчдын амарх байр, хоолны газар, авто гараж, спорт зал, харуулын байр барилгуудаас бүрдэнэ. Мөн ажилчдын амрах байрны өргөтгөлийн зориулалтаар 0,41 га газарыг 2019 онд эзэмшиж байна.

Ажилчдын хотхон нь 1 ээлжиндээ 100 хүн хүлээж авах хүчин чадалтай. Өрөө бүр цонх, ариун цэврийн өрөө, угаалтуур, шүршүүртэй бөгөөд 2-4 хүн нэг өрөөнд байхаар тооцсон.

Ажилчдын хотхон

Бусад эзэмшиж буй газрын мэдээлэл:

- Сайжруулсан зам /тэсрэх материалын агуулах/ нийт 1,2га
- Сайжруулсан зам /эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр/ нийт 0,45га
- Сайжруулсан зам /ажилчдын хотхон/ нийт 2,6га
- Өндөр хүчдэлийн шугам /үйлдвэр/ 200м
- Өндөр хүчдэлийн шугам /тэсрэх материалын агуулах/ 200м

Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн мэдээлэл

- Байгууллагын нууцын тухай хуулийн 6.1 болон 6.2-ыг үндэслэсний дагуу тухайн төслийн хуулийн этгээд мэдээллийн төрлийн харгалзах мөр, багананд мэдээллийг товч хэлбэрээр үнэн зөв оруулах.
- Тухайн төсөлд хамааралгүй мэдээллийг “хамааралгүй” гэж бөглөнө.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
1.1	1.Төсөл хэрэгжүүлэх аж ахуйн нэр	“Бласт” ХХК
	2.Аж ахуй нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	9011125047
	3.Аж ахуй нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэл	Тэсрэх материал үйлдвэрлэх, хадгалах, тээвэрлэх, импортлох, худалдаалах
	4. Аж ахуй нэгжийн харьяаллын хаяг	Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1 дүгээр хороо, Чингисийн өргөн чөлөө-13,3 дугаар давхар
	5. Захирлын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Гүйцэтгэх захирал А.Тэмүүлин 99112528 temuulen@blastcompany.mn
	6. Салбарын дарга нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Нарийн сухайт салбарын дарга Г.Гантулга 99003490 G.Gantulga@blastcompany.mn
	7. Хариуцсан мэргэжилтэн, нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Байгаль орчны мэргэжилтэн: Д.Болортуяа 99293035 Bolortuya.d@blastcompany.mn
1.2	Төслийн нэр	Нарийн сухайт салбар (Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр, агуулах цогцолбор)
	Төслийн нэр харьяаллын байршил	Өмнөговь аймаг, Гурвантэс сум, Урт баг
	Төслийн ангилал	Үйлдвэр
	Төсөл эхэлсэн огноо	2009.05
	ТЭЗҮ батлагдсан огноо	2018 он
	Урьд оны бүтээгдхүүний хэмжээ	Anfo - 4,500,000кг, Blend – 20,000,000кг
	Ажилчдын тоо нийт	Бласт - 120, Гэрээт - 36
	Тэсэрч дэлбэрэх бодисын үйлдвэрийн хүчин чадал	240тн/хоногт

Төсөл хэрэгжүүлэх чиглэлээр олгогддог тусгай зөвшөөрөл, дүгнэлт, лавлагааны товч мэдээлэл

- Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай 2.3-ыг үндэслэн хуулийн этгээдийн тусгай зөвшөөрөлтэй холбогдох доорх мэдээллийг үнэн зөв оруулах
- Тусгай зөвшөөрөл, үнэлгээ, дүгнэлтийг баталсан хуулийн этгээд, дугаар, огноог оруулах
- Доорх хүснэгтэд тусгагдсан холбогдох хуулбарыг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд зайлшгүй хавсаргах. Мэдээлэл оруулах багананд хавсралтын нэрийг оруулах.

Д/д	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
	Үйл ажиллагааны эрхлэх зөвшөөрөл Дугаар Хүчинтэй хугацаа	Үйлдвэрлэлийн зориулалтаар тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл импортлох, үйлдвэрлэх, худалдах, ажил үйлчилгээ хийх 398 2019 оны 12 сарын 17 өдөр /3жил/
	Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /химийн бодис ашиглах, тэсрэх дэлбэрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгслийн эргэлтэнд хяналт тавих тухай хуулийн дагуу олгосон холбогдох зөвшөөрөл бусад бичиг баримтууд/ Дугаар Хүчинтэй хугацаа	Химийн хорт болон аюултай бодис экспортлох, хил дамжуулан тээвэрлэх, үйлдвэрлэх, ашиглах, худалдах, устгах аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрөл 0001154 2021.12.13 – 2024.12.31
	Химийн бодисын агуулахад хийсэн мэргэжлийн хяналтын газрын дүгнэлт	2018.01.29-ний өдрийн хурлаар авсан. Дүгнэлт гаргасан: Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч Д.Баттулга
	Галын аюулгүй байдлын зөвшөөрөл Дугаар Хүчинтэй хугацаа	Үйлдвэр 0003400 2023.12.15
	Галын аюулгүй байдлын зөвшөөрөл Дугаар Хүчинтэй хугацаа	Тэсрэх материалын агуулах 01910835 2023.12.15
	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд	2023 он БОНХЯ-ны ерөнхий шинжээч Г.Энхмөнх
	Ус ашиглалтын дүгнэлтийн огноо	
	Байгаль орчны аудит	“Энвайроментал Комплајц”ХХК 2021 онд
	Газрын төлөв байдал чанарын хянан магадалгаа, огноо, баталсан хуулийн эдгээд	2022.04.28 он Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газар /ой усан сан бүхий газрын мониторинг, нөхөн сэргээлт хариуцсан иэргэжилтэн/ Ууганзаяа

Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллийн тодорхойлт

Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээ

Төслөөс газрын гадарга болон хэвлийд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг дараах байдлаар тодорхойлов. Үүнд:

- *Төслийн үйл ажиллагаанаас буюу үйлдвэрт хэрэглэгдэж буй химийн бодисууд ямар нэгэн байдлаар газрын гадарга руу алдагдсан газрын хэвлийн болон түүний гадаргыг бохирдуулж болзошгүй*
- *Хүний буруутай үйл ажиллагаа болон аюулгүй ажиллагааны дүрмийг чанд баримтлан ажиллаагүйгн улмаас химийн бодисын агуулах, тэсрэх бодисын үйлдвэр, тэсрэх бодисын агуулах зэрэг зэрэгт осол-аюул гарснаар газрын гадаргад ноцтой аюул, гамшиг, бохирдол үүсгэж болзошгүй*
- *Байгалийн гэнэтийн аюулт үзэгдлийн улмаас химийн бодис, тэсрэх бодис газрын гадарга, хөрсөнд хаягдаж болзошгүй*
- *Байгалийн гэнэтийн аюултай үзэгдлийн улмаас химийн бодисын агуулах, тэсрэх бодисын үйлдвэр, тэсрэх бодисын агуулхад осол-аваарь гарснаар газрын гадаргад ноцтой аюул, гамшиг, бохирдол үүсгэж болзошгүй*
- *Тэсрэх бодисын үйлдвэрийн машин, техникийн ашигласан тос алдагдан газрын гадарга бохирдуулж болзошгүй*
- *Химийн бодис болон түүний сав баглаа боодлын хаягдлыг зохих дүрмийн дагуу зайлуулж, устгаагүйн улмаас газрын гадарга бохирдож болзошгүй*
- *Ахуйн гаралтай хатуу, шингэн хог хаягдлын зохих дүрмийн дагуу зайлуулаагүйн улмаас газрын гадарга бохирдож болзошгүй*

Агаар орчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээ

Тэсрэх бодисын үйлдвэрт хэрэглэгдэх химийн бодисуудаас агаарын чанарт цөөн хэдэн хүчин зүйлсээр болзошгүй нөлөөлөл үзүүлэхээр байна. Энэ нь химийн бодисуудыг ашиглах, тээвэрлэх, хадгалах болон тэдгээрийн хаягдлыг устгах үед болон ажлын байрны агаарын чанар, найрлагыг өөрчилж болзошгүй байдлаар тодорхойлогдоно. Төслөөс тухайн нутгийн агаарын чанарт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг дараах байдлаар тодорхойлов. Үүнд:

- *Химийн бодисын ашиглалт, тээвэрлэлт, хадгалалтын горим алдагдсанаас ууршилттай, дэгдэмхий бодисууд агаарт уурших, исэлдэн урвалдаж, салхиар тарах зэргээр чанар найрлагыг өөрчлөх*
- *Химийн бодис, түүний сав баглаа боодлын хаягдлыг шатаах аргаар устгах үед хорттой хий ялгаран агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлнө*
- *Хог хаягдлын зохисгүй хадгалалт, зохион байгуулалтаас агаар орчин бохирдох*
- *Болзошгүй галын аюул, осол аваарын үед гарах хорт хийн дэгдэлт агаарын чанарт нөлөөлөх зэрэг болно*
- *Төслийн бүс нутгийн уур амьсгалын эрс тэс байдал нь химийн бодисын хадгалалтын горимыг алдагдуулах нөлөөлөл үзүүлж болзошгүй юм*

Гадаргын болон газрын доорх усанд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээ

Төслөөс тухайн нутгийн гадаргын болон газрын доорх усанд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг дараах байдлаар тодорхойлов. Үүнд:

- *Төслийн үйл ажиллагааны үед хөрсний болон газрын гадаргын усны нөөц, түүний чанарт үзүүлэх гол сөрөг нөлөөллүүд нь хаягдал бохир ус болон, шатах, тослох материалын хаягдлаар бохирдож болзошгүй байна*
- *Олон машин механизмын зүй бус ашиглалтаас бензин, дизель болон бусад хорт бодис гоожих эсвэл алдагдсан нөхцөлд хөрс, орчмын ургамлын бүрхэвчид сөргөөр нөлөөлж улмаар хөрсөнд нэвчин гүний усыг бохирдуулах болзошгүй*
- *Төслийн талбай орчинд хэд хэдэн хуурай сайр байгаа нөхцөлд аадар борооны үед усжин үер буух нөхцөлтэй*
- *Химийн бодис асгарах, алдагдах, химийн бодисын хаягдал, бодисын сав баглаа боодлыг зохих журмын дагуу устгалгүй, ил задгай хаяснаас үүдэн гадаргын болон газрын доорх ус бохирдож болзошгүй*
- *Химийн бодисын ашиглалт, тээвэрлэлт, хадгалалтын горим алдагдсанаас болон байгалийн гэнэтийн аюулт үзэгдлийн улмаас химийн хорт бодисоор гадаргын болон газрын доорх ус бохирдож болзошгүй*

Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээ

Тус төслийн үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл нь химийн бодис, шатах тослох материал, тос тосолгооны материал асгарах, алдагдах болзошгүй нөлөөлөл байна.

- *Химийн бодис асгарах, алдагдах, химийн бодисын хаягдал, бодисын сав баглаа боодлыг зохих журмын дагуу устгалгүй, ил задгай хаяснаас үүдэн хөрс бохирдож болзошгүй*
- *Химийн бодисын ашиглалт, тээвэрлэлт, хадгалалтын норм алдагдсанаас болон байгалийн гэнэтийн аюулт үзэгдлийн улмаас химийн хорт бодисоор хөрс бохирдож болзошгүй*
- *Химийн бодис болон ахуйн гаралтай хог хаягдлын зохисгүй хадгалалт, зохион байгуулалтаас хөрс бохирдох*
- *Болзошгүй галын аюул, осол аваарын үед гарах үнсний дэгдэлт, химийн бодисын алдагдлаас хөрс бохирдож болзошгүй болно.*

Ургамлан нөмрөгт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээ

Үйлдвэр орчмын ургамлан нөмрөг зарим төрлийн осол аваар, техникийн ажиллагааны алдаанаас шалтгаалан шууд болон дам сөрөг нөлөөлөлд өртөх магадлал байна. Үүнд:

- *Тээвэрлэлтийн болон хаягдал устгалын үеийн осол аваарийн үед химийн бодис болон техникийн гаралтай бохирдуулагч хөрсөнд нэвчиж, ургамалжилтад нөлөөлөл үзүүлж, бохирдуулах*
- *Гал, ослын үед дэгдэн хорт утаа хур тунадасаар дамжин ургамалжилтанд нөлөөлөл үзүүлж, тэжээлээр дамжин мал, амьтад хордох*
- *Химийн бодис болон шатах тослох материалаар хөрс бохирдсоноос шалтгаалж ургамал ургах нөхцөл буурах*
- *Химийн бодис асгарах, алдагдах, химийн бодисын хаягдал, бодисын сав баглаа боодлыг зохих журмын дагуу устгалгүй, ил задгай хаяснаас үүдэн ургамлан бүрхэвч бохирдож болзошгүй*

Амьтны аймагт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээ

Төслөөс амьтны аймагт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг дараах байдлаар тодорхойлов. Үүнд:

- *Шөнийн цагаар үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа явагдсан нөхцөлд шөнийн амьдралтай амьтдад сөрөг нөлөөлөл учруулна. Дуу чимээ, гэрэл гарч, амьтад дайжих, махчин амьтдад идэш тэжээлээ барих зэрэгт нөлөөлнө*
- *Хууль бус ан агнуур ихсэж болзошгүй*
- *Химийн бодис асгарах, алдагдах, химийн бодисын хаягдал, бодисын сав баглаа боодлыг зохих журмын дагуу устгалгүй, ил задгай хаяснаас амьтад хордож болзошгүй*
- *Болзошгүй галын аюул, осол аваарийн үед гарах үнсний дэгдэлт, химийн бодисын алдагдлаас амьтад хордож болзошгүй болно*

Гол сөрөг нөлөөлөл

Төслийн үйл ажиллагаанаас агаарын чанарт үзүүлэх гол сөрөг нөлөөлөл

Төслийн үйл ажиллагаанаас үүсэх тоосонцор болон хийнүүд нь салхиар зөөгдөж тухайн газар орчмын агаарыг бохирдуулахаас гадна орон нутгийн байгаль орчин, хүн, амьтанд зохисгүй нөлөөлдөг. “Тэсрэх бодисын хольцын үйлдвэр, тэсрэх материалын агуулах” төслийн үйл ажиллагаанаас агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлөх үндсэн 3 нөлөөлөл байна. Үүнд:

- *Төсөлд ашиглагдаж байгаа машин механизм, дизель станциас ялгарах бохирдуулагч бодисууд*
- *Төслийн талбай болох химийн бодисын агуулахнуудын хамгаалалтын далангаас тоос дэгдэж агаар орчинд тархана*
- *Тэсрэх бодисын үйлдвэрийн цогцолборт нэмж баригдах барилгын ажлаас үүдэн агаар мандалд гарах тоосны хэмжээ нэмэгдэх, зөөгдөх*

- *Үйлдвэрийн түүхий эд болон бүтээгдхүүнийг тээвэрлэхэд агаар мандалд гарах тоосны хэмжээ хуурайшлын үед нэмэгдэх, зөөгдөх*
- *Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн нэмэгдэх нь агаарын чанар, шуугианы бохирдлын түвшинг ихэсгэнэ*
- *Төслийн үйл ажиллагаанаас гарах хатуу, шингэн хог хаягдал агаар орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлнэ.*

Уурын зуухнаас гарах угааны тархалт

“Бласт” ХХК-ийн бодисын хольцын үйлдвэр, тэсрэх материалын агуулах” төсөл нь 2 уурын зуух ашигладаг болно. Эдгээр уурын зуухны ажиллагааны үед яндангаас нь угаарын хий (CO), хүхрийн давхар исэл (SO₂), азотын давхар исэл (NO₂), аэрозол болон бусад бодис ялгарч хүрээлэн буй байгалт орчны агаарын чанарт тодорхой хэмжээний сөрөг нөлөөллийг үзүүлнэ.

Уурын зуухнуудын яндангаас гарах бохирдуулагч бодисын хүрээлэн буй орчин дахь тархалтыг доорх өгөгдлүүдэд үндэслэн тооцоолов. Үүнд:

- *Нэг уурын зуух нь өдөрт 0,9-1,0 тн нүүрс хэрэглэдэг*
- *Өвөл 24 цаг, зун ажлын цагаар буюу 8-12 цаг ажилладаг*
- *Яндангийн өндөр 12м, диаметр 30 см*
- *Салхины хурд дунджаар: 4,2-4,3 м/сек (олон жилийн мэдээний дундаж)*
- *Салхины зонхилох чиглэл: баруун, баруун хойд, хойд зүгээс*

Дуу чимээ, шуугиан

Тухайн төслийн хувьд дуу чимээ, шуугианы бохирдлын 82-85 ДБ дууны даралт үзүүлдэг дизель цахилгаан үүсгүүр, техникийн засвар үйлчилгээ, гагнуурын ажил зэрэг нь тус тус хамаарна. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны үед шуугианы эрчим дунд зэрэг бөгөөд хугацааны хувьд тогтмол байна. Эх үүсвэрээс чимээ шуугиан нь ил задгай агаарт чөлөөтэй тархана.

Шуугианы дууны даралт тавтамжаас хамаарч харилцан адилгүй үүсдэг тул шуугианы тархалтын тооцоог 31.5-8000 Гц-ын давтамжийн хооронд хийнэ. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны үед үүсэх шуугианы тархалтын тооцоог “Шуугианы хамгаалалт” БНБД 23-03-2003, нормативийн дагуу хийв. Тооцооны дагуу дизель генераторын ажлаас үүсэх чимээ шуугианы аюулгүй түвшинд хүртэл буурах зай буюу АТНБ-ийн радиус өдрийн цагаар 55.5 м, шөнийн цагаар 96.5 м нэгэн зэрэг 3 төрлийн эх үүсвэр ажиллах үед уулын техникийн хөдөлгүүрээс үүсэх чимээ шуугианы АТНБ-ийн радиус өдрийн цагаар 43.0 м шөнийн цагаар 75.5 м тус тус байна.

Төслийн үйл ажиллагаанаас газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх гол сөрөг нөлөөлөл

“Бласт”ХХК-ийн “Тэсрэх бодисын хольцын үйлдвэр, тэсрэх материалынн агуулах” цогцолборын талбай нь Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт байрлана.

Улаанбаатар хотоос баруун урагш 900 км, Даланзадгад хотоос баруун зүгт 320 км, Гурвантэс сумаас зүүн урд зүгт 35 км, Шивээ хүрэн боомтоос 50 км зайд, Нарийн сухайтын уурхайн бүсэд байрлана. Тухайн төслийн нийт талбайн хэмжээ нь 10.086 га болно.

Тус нутаг дэвсгэр нь физик газарзүйн мужилалын хувьд Алтайн уулархаг их мужийн Говь-Алтайн мужид хамаарна. Газарзүйн хувьд Говь цөлийн бүсэд багтдаг. Гадаргын хэвгийн налуугийн ангилалаар 0-1 градус буюу хамгийн бага налуутай байна. Харин элсний мужлалаар Алтай өвөр говийн их мужийн Гурвантэс-Борзонгийн говийн дэд мужид багтана.

Төслийн үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх гол сөрөг нөлөөлөл

Тэсрэх бодисын агуулах болон үйлдвэрийн цогцолборын хэмжээнд чулуун хучаастай бор саарал болон сайр чулуурхаг бор саарал хөрс нам толгод, тэнш талархуу хэсгээр тархсан бол жижиг гуу, судаг, сайраар Сайрын хайргархаг болон элсэнцэр хөрс зохих салбарт тархсан. Үйлдвэрийн хашаа үйл ажиллагаа идэвхтэй явагдаж буй тэрхүү хэсэгт уул уурхайн нөлөөгөөр эвдэрсэн хөрс зонхилох талбайг эзлэнэ. Тус объект онцгой статустай бөгөөд хашаалсан талбайн хэмжээний хөрс түүний орчмын гадаргыг хашаалж, ухаж хамгаалсан орчны бусад нөлөөллөөс сайтар хамгаалсан байна.

Тэсрэх бодисын үйлдвэр орчмын эвдэрсэн гадарга (Б-1)

Газар ашиглалт: үйлдвэрийн талбайн өмнөд хэсэгт, үйлдвэр байгуулах үйл ажиллагааны нөлөөгөөр хөрсний үржил шим бүхий өнгөн үе давхарга алдарч түүний оронд маш нягт бүтэцтэй суурь хурдас ил гарсан байдалтай байна. Үйлдвэрийн хашаалсан 3.35 га талбай нөлөөлөлд тодорхой хэмжээгээр өртсөн.

Гүн см	pH _{H2O} (1:2.5)	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	ЕС _{2.5} dS/m	Эзэлхүүн жин, г/см ³	Ширхэгийн бүрэлдхүүн, % (хэмжээ мм-ээр)		
						Элс (2-0.05)	Тоос (0.05-0.002)	Шавар (<0.002)
0-10	7.52	9.09	0.032	3.550	-	63.0	26.3	10.6

Хүснэгт: Хөрсний үндсэн шинж чанар (Б1)

- Хөдөлгөөнт элементүүдийн хэмжээ харилцан адилгүй буюу хангамжийн хувьд хэвийн байна (Кали 9.3 мг/кг, Фосфор 0.73 мг/кг).

Тэсрэх бодисын үйлдвэрийн цогцолборын хогын цэг (Б-2)

Газар ашиглалт: “Бласт”ХХК-ийн зүүн урд байрлалтай хогын цэгийг шинээр тохижуулж, хашаалах үйл ажиллагаагаар хөрсний үе давхарга алдарч түүний оронд суурь хурдас ил гарсан байдалтай байна.

Гүн см	pH _{H2O} (1:2.5)	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	ЕС _{2.5} dS/m	Эзэлхүүн жин, г/см ³	Ширхэгийн бүрэлдхүүн, % (хэмжээ мм-ээр)		
						Элс (2-0.05)	Тоос (0.05-0.002)	Шавар (<0.002)
0-10	7.32	1.82	0.153	3.580	-	60.1	30.7	9.2

Хүснэгт: Хөрсний үндсэн шинж чанар (Б2)

- *Хөдөлгөөнт элементүүдийн хэмжээ харилцан адилгүй буюу хангамжийн хувьд хэвийн байна (Кали 8.4 мг/кг, Фосфор 0.64 мг/кг).*

Тэсрэх бодисын агуулахын хашаан дотор (Б-3)

Газар ашиглалт: Тэсрэх бодисын агуулах байгуулах явцад хөрсний үржил шим бүхий өнгөн үе давхарга алдарч түүний оронд маш нягт бүтэцтэй суурь хурдас, чулуулаг ил гарсан байдалтай байна.

Гүн см	pH _{H2O} (1:2.5)	CaCO ₃ %	Ялзма г %	ЕС _{2.5} dS/m	Эзэлхүүн жин, г/см ³	Ширхэгийн бүрэлдхүүн, % (хэмжээ мм-ээр)		
						Элс (2-0.05)	Тоос (0.05-0.002)	Шавар (<0.002)
0-10	7.91	7.27	0.050	0.425	1.64	61.6	32.2	6.3

Хүснэгт: үндсэн шинж чанар (Б3)

- *Хөдөлгөөнт элементүүдийн хэмжээ харилцан адилгүй буюу хангамжийн хувьд хэвийн байна (Кали 7.2 мг/кг, Фосфор 0.51 мг/кг).*

Тэсрэх бодисын агуулхын хашааны гадна (Б-4)

Газар ашиглалт: тэсрэх бодисын агуулхын хашааны гаднах талбайд хамгаалалтын далангийн хэсгээс хөрсний дээжилт хийсэн. Агуулхын хашаанаас гадна тойруулан далан, шуудууг гадны нөлөөлөл, үер усны аюулаас тэсрэх бодисын агуулхыг хамгаалах, мал амьтан нэвтэрхээс сэргийлэн татсан.

Гүн см	pH _{H2O} (1:2.5)	CaCO ₃ %	Ялзма г %	ЕС _{2.5} dS/m	Эзэлхүүн жин, г/см ³	Ширхэгийн бүрэлдхүүн, % (хэмжээ мм-ээр)		
						Элс (2-0.05)	Тоос (0.05-0.002)	Шавар (<0.002)
0-10	7.49	4.00	0.239	2.436	1.41	63.5	27.8	8.7

Хүснэгт: Хөрсний үндсэн шинж чанар (Б4)

- *Хөдөлгөөнт элементүүдийн хэмжээ харилцан адилгүй буюу хангамжийн хувьд маш бага байна (Кали 8.7 мг/кг, Фосфор 63.5 мг/кг).*

Төслийн үйл ажиллагаанаас ургамлан нөмрөгт үзүүлэх гол сөрөг нөлөөлөл

- *Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний үед гарах тоосоор тодорхой талбайн ургамал дарагдана*
- *Ургамлын төрөл зүйл хомсдох*
- *Тухайн нутгийн хувьд ургамлан нөмрөг байнга тачир сийрэг байдгийн дээр уурхайн үйл ажиллагааны нөлөөгөөр хөрс эвдэрч элэгдэн ургамлын бүтэц тодорхой хэмжээгээр өөрчлөгдөн, тоос шороонд дарагдах, үрэгдэх зэргээр талхагдаж, ургаж хомсдоно*

- Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн гаралтай нэгдсэн хогийн цэгийн стандартын дагуу байгуулаагүйн улмаас байгаль орчинд хог хаягдал салхиар тархах болон хөрсөнд нэвчих байдлаар ургамлан бүрхэвчийг бохирдуулна
- Хүчтэй аадар борооны гадаргын урсац, нэг угаагдлаар ургамлан нөмрөг бохирдох, ургамлан бүрхэц багасах, зүйлийн бүрдлийн тоо цөөрөх, улмаар ургамлан нөмрөг устаж болзошгүй

Төслийн үйл ажиллагааны улмаас ургамлан нөмрөгт нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийн эрчим, хамрах хүрээ, хугацааг хүснэгтээр үзүүлэв:

Нөлөөллийн эрчим Эх үүсвэр	Их	Дунд	Бага	Нөлөөллийн бүс	Нөлөөллийн үргэлжлэх хугацаа
Цогцолборын барилга байгууламжууд, хашаалсан талбай	5.42 га талбай ихэнх хэсгийн ургамлан бүрхэвч үгүй болсон	Хашааны гадуурх шуудуунаас цааш, эргэн тойрон 20 м зайд талхагдах	20-50 м-т	50 м	Үйл ажиллагааны турш
Шороон зам	1.6 км сайжруулсан шороон замаар байнга хийх тээвэрлэлтийн үед ургамал тоосонд дарагдах, талхагдах	Замаас хоёр тал руу 100 м зайд	100-250 м-т	250 м	
Хашааны гадуурах хамгаалтын шороон далан, үерийн шуудуу	5.42 га талбайн гадуур татсан шуудуу, далан (дунджаар). Нийт 1375 м ² талбайн ургамал устсан, дарагдсан	20 м зайд талхлагдах	20-50 м-т	50 м	
Дизель түлшний агуулах, нүхэн жорлон, хогийн цэг	Эх үүсвэр орчимд ургамал бохирдох, солигдох ургах	3-5м радиуст бохирдох	10 м	10 м	
	- Гол сөрөг нөлөөлөл				
	- Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл				

Хүснэгт: Төслийн үйл ажиллагааны улмаас хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөл

Төслийн үйл ажиллагаанаас амьтны аймагт үзүүлэх гол сөрөг нөлөөлөл

Төслийн үйл ажиллагаанаас шалтгаалан дуу чимээ, тоос гарах, усны нөөц багасах, бэлчээрийн доройтол болох зэрэг сөрөг үзүүлэлт гарснаар зэрлэг ан амьтад мөн сөрөг нөлөөлөл үзүүлнэ. Төслийн үйл ажиллагаанаас амьтны аймагт дараах сөрөг нөлөөллийг үзүүлнэ. Үүнд:

- *Зарим төрлийн шавьжийн амьдрах орчинг устгах*
- *Төслийн үйл ажиллагаанаас гарах дуу чимийнээс амьтан, шувууд дайжих*
- *Төслийн зам тээврийн үйл ажиллагаанаас зарим амьтадын популяцын тусгаарлалт үүсэж, амьтдын нүүдэл мэдэгдхүйц сөрөг нөлөөлөл үзүүлнэ*
- *Шөнийн цагаар үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа явагдсан нөхцөлд шөнийн амьдралтай амьтдад сөрөг нөлөөлөл учруулна. Дуу чимээ, гэрэл гарч, амьтад дайжих, махчин амьтдад идэш тэжээлээ барих зэрэгт нөлөөлнө.*

Төслийн үйл ажиллагаанаас гадаргын ба газрын доорх усанд үзүүлэх гол сөрөг нөлөөлөл

Гадаргын ус – Төслийн талбай болон түүний ойр орчинд сөрөг нөлөөлөлд өртөхөөр гадаргын ус байхгүй болно

Газрын доорх ус – “Бласт”ХХК-ийн Нарийн сухайт салбар нь өөрийн мэдлийн 2 худагтай. Тус худгуудаас төслийн нийт усны хэрэгцээг хангадаг байна.

Тус төслийн үйл ажиллагаанаас тухайн нутгийн газрын доорх усанд дараах сөрөг нөлөөллийг үзүүлнэ. Үүнд:

- *Газрын доорх усны нөөцийн хомсдол үүснэ*
- *Цэнгэг усны нөөцийг ашиглана*
- *Шатах, тослох материал, нефтийн бүтээгдхүүн, химийн бодис, бохир усны алдагдал, нэвчилтээс бага гүний уст үеүд бохирдох*
- *Хаягдал ус цэвэршүүлэх байгууламжид гарч болзошгүй эвдрэл гэмтэл нь цэвэршүүлээгүй усыг байгальд хаяж, ингэснээр бохир ус газрын доорх усанд нэвчин бохирдуулах*
- *Тус тэсрэх бодисын үйлдвэр, агуулхын цогцолбор нь унд-ахуйн хэрэгцээндээ жилд 4088 м³, үйлдвэрлэлийн хэрэгцээнд жилд 9125 м³ ус хэргэлдэг байна. Жилд ойролцоогоор 13213 м³ ус хэргэлдэг*
- *Тухайн цогцолбор нь бохир усаа Гурвантэс сумын “Шугшаа уул” ОНӨААТҮГ – ын харьяа цэвэрлэх байгууламжид гэрээгээр нийлүүлдэг*

Тусгай хамгаалалттай газар нутагт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Төслийн талбай нь дархан цаазат газар, байгалийн цогцолборт газар, байгалийн нөөц газар, байгалийн дурсгалт газар хамаарахгүй болно.

“Бласт”ХХК-ний Нарийн сухайт салбарын талбай нь улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутагт давхцалгүй байна.

Түүх соёлын дурсгалт зүйлсэд нөлөөлөх байдал, үнэлгээ

Төслийн талбайн болон түүний ойр орчимд түүх, соёлын дурсгалт зүйлс байхгүй байна.

Төсөл хэрэгжүүлэх явцад мэдэгдээгүй түүх дурсгалын зүйлс, булш, бунхан хирэгсүүр, археологи, палеонлогийн зүйлс илрэх тохиолдолд түүх соёлын үнэт өвийг хамгаалах үүднээс үйл ажиллагаагаа зогсоож хамгаалалт гарган зохих хууль ёсны дагуу мэргэжлийн байгуулгад мэдэгдэх, улмаар тухайн газар нутгийг бүрэн хамгаалалтанд авах зэрэг арга хэмжээг авах шаардлагатай.

Нийгэм эдийн засагт нөлөөлөх байдал

Төсөл хэрэгжих Гурвантэс сум нь нийт 2,796,727 га газар нутагтай. Засаг захиргааны анхан шатны нэгж болох 5 багтай. Сумын эдийн засгийн голлох салбар нь мал аж ахуй. Сумаас 55 км-т Дундголын давсны уурхайгаас “Говь гурван сайхан ХХК”, “Асралт ХХК”, “Сондог нөхөрлөл” нь жилдээ 220 орчим тн давс олборлож борлуулдаг ба сумаас 25 км-т орших нүүрсний уурхайнууд нь жилдээ 1722.8 мянган тонн нүүрс олборлон БНХАУ-д экспортолж байна.

Сумын газар нутгийн ихэнх хэсэг нь олон сая жилийн өмнө амьдарч байсан аварга үлэг гүрвэлийн орон гэгдэх бөгөөд ховор нандин олдвороороо гадаад дотоодын эрдэмтдийн анхаарлыг татаж Зөвлөлт, Польш, Монголын палентологичид хайгуул шинжилгээ хийж тэдний ажил шинэ шинэ олдвороор баяжсаар ирсэн юм. Энэхүү олдворууд нь Москва, Варшав, Улаанбаатар, Даланзадгадын музейд өнө эртний аварга денозвар болон сүндэрлэж чимэг болж байна.

Мөн сайн чанарын чулуун нүүрс, давсаар баялаг, алт, төмрийн хүдэр, барилгын сайн чанарын шохой, шохойн чулуу, төрөл бүрийн өнгийн шороон будаг болон гартаам, мана зэрэг үнэт чулуу элбэг тохиолдоно.

Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн иргэдийн нийгмийн байдал, эрүүл мэндэд үзүүлэх гол сөрөг нөлөөллийг дараах байдлаар тодорхойлов. Үүнд:

- *Төслийн үйл ажиллагаа, тээвэрлэлтээс дэгдэх тоос нь орон нутгийн иргэдийн эрүүл мэндэд шууд сөргөөр нөлөөлөл үзүүлнэ*
- *Төслийн аюулгүйн ажиллагааны дүрэм зөрчигдсөнөөс хүн амын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх, амь насанд аюул учрах зэрэг болно*
- *Төслийн үйл ажиллагааны горим алдагдсанаас ажиллагсдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх, амь насанд авул учрах*
- *Төслийн дотоод ба гадаад тээвэрлэлтийн буруу зохицуулалт, үйл ажиллагаанаас ослын төвшин нэмэгдэх*
- *Үйлдвэрлэлийн ослын эрсдэл нэмэгдэнэ*
- *Төслийн хөдөлмөрийн аюулгүйн байдлаас болж хүмүүс бэртэх*
- *Нутгийн иргэдийн малын бэлчээр төслийн үйл ажиллагааны сөрөг нөлөөнд өртөнө*

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт, хамрах хүрээ

“Бласт”ХХК-ийн Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын Нарийн сухай дахь “Тэсрэх бодисын хольцын үйлдвэр, тэсрэх материалын агуулах” төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний ажлын хүрээнд тухайн төслийн хэрэгжилтийн явцад авч хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулав.

Тус байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь “Бласт”ХХК тэсрэх бодисын үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны явцад байгаль орчны чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх зорилготой. “Бласт”ХХК тэсрэх бодисын үйлдвэрлэлийн тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн хувьд үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд оролцож буй нийт ААН-д байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг мөрдүүлнэ.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөгөөр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр зорино. Үүнд:

- *“Бласт”ХХК-ийн байгаль орчны бодолгыг хэрэгжүүлэх*
- *Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хэмжээнд үйл ажиллагаа эрхэлж буй ААН, байгууллагуудын газар ашиглалтын үйл ажиллагаанд байгаль орчны хяналт тавих, хамтран ажиллах*
- *Байгаль орчны үнэлгээний заалтуудыг хэрэгжүүлэх*
- *Үйлдвэрийн үйл ажиллагаанд хамрагдаж байгаа талбайн хэмжээнд байгаль орчны хуулийн нийцлийг хангах*

Хөрөнгө санхүү

“Бласт”ХХК-ийн үйлдвэр санхүүгийн төлөвлөгөөнд байгаль орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зардлыг тусгаж төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаа явуулах

1. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Ажиглалт хяналт явуулах шаардлага

- Төслийн хугацаанд мэргэжлийн байгуулгаар агаар, хөрс, усны сорьц, дээж авах болон шинжилгээ хийлгэж зөвөлгөө авч байх
- Төслийн хугацаанд ажилчдын эрүүл мэндийг мэргэжлийн эмч нарт үзүүлж мэргэжлээс шалтгаалах өвчнүүдийг эмчийн хяналтанд авч байх
- Аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмын хэрэгжилтийг хянаж байх

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Тоо хэмжээ /Хэмжих нэгж/	Нийт зардал /сая.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба тавтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1.1 Агаар							
1.1.1	Хур тунадасгүй хуурайшил ихтэй үед машин техникийн хөдөлгөөнөөр агаарт тоос дэгдэх	Сайжруулсан замын усалгаа хийх	Цогцолборын хэмжээн дэх сайжруулсан зам	Цаг агаарын хуурайшилтаас шалтгаалах	Үйлдвэрийн зардлаас	Үйл ажиллагааны туршид	“Агаарын тухай” хууль MNS 4585:2007 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага.
1.1.2	Үйлдвэрийн байр ба агуулахад түүхий эд /аммиакийн шүү/ агаарт дэгдэх, ажилчдыг хордуулах	Агаарын чанарын хэмжилтийг хийх	Лицензийн талбайд	үзүүлэлт	ОХШХ	Жилд 1 удаа	MNS 4990:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага.
1.1.3	Суурин болон хөдөлгөөнт тоног төхөөрөмж, уурын зуухны яндангаас гарах хий агаарын чанарт нөлөөлөх	Тоног төхөөрөмж болон зуухны төлөвлөгөөт засвар үйлчилгээг тогтмол хийх,	Уурхайн зуух, хөдөлгөөнт болон суурийн тоног төхөөрөмж орчим	Үзлэг давтамж	Дотоод үйл ажиллагаа	Сар бүр	Агаарын тухай хууль, холбогдох стандарт

Агаарын орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Хэрэгжүүлэх хэлбэр	Арга хэмжээний цар хүрээ	Тоо хэмжээ /хэмжих нэгж/	Нийт зардал /сая.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба тавтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1.2 Хөрсөн орчинд							
1.2.1	Хөрс бохирдох	Хөрсний шинжилгээг гэрээт байгууллагаар шинжлүүлэх, дата үүсгэх	Мониторингийн цэгүүдэд	жилд 1 удаа	0,4	Үйл ажиллагааны туршид	MNS 5850:2008. Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
1.2.2	Хог хаягдлын түр цэгээс шалтгаалан хөрс бохирдох	Хог хаягдлыг түр цэгт хаяхдаа зохих журмын дагуу ангилан ялгаж, ахуйн хог хаягдлыг сумын төвлөрсөн хогийн цэгт Шугшаа уул ОНӨААТҮГ гэрээ байгуулан нийлүүлэх	Хаягдлын цэг орчим	м ³	Дотоод үйл ажиллагаа	Үйл ажиллагааны туршид	
1.2.3	Тос, тосолгоо, түлш, хөрсөнд асгарч хөрсийг бохирдуулах	ШТС-г шинээр ашиглалтанд оруулах, байнгын хяналтад байлгаж өдөр тутмын хяналтын хуудасны дагуу үзлэг хийх	ШТС орчим	Үзлэг давтамж	Дотоод үйл ажиллагаа	Өдөр бүр	
1.2.4	Төслийн талбайд хог хаягдлыг ил задгай хаях, хөрс бохирдуулах	Үндсэн болон гэрээт компанийн ажилчдад хог хаягдлын менежментийн сургалт орох	Төслийн талбай орчимд	Сургалт х.тоо	Дотоод үйл ажиллагаа	Жил 2 удаа, Шинэ ажилтан бүрт	
1.2.5		Ангилсан хогийн цэгийн ойр орчмыг халдваргүйжүүлэх	Шаардалатай цэгүүдэд	Талбайн	Дотоод үйл ажиллагаа	Жилд 2	

Хөрсөн орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

“БЛАСТ”ХХК-ний “Нарийн сухайт” салбарын “Тэсрэх бодис хольцын үйлдвэр, тэсрэх материалын агуулах цогцолбор” төслийн 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Хэмжих нэгж	Нийт зардал /сая.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба тавтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1.3 Усан орчинд							
1.3.1	Гүний ус болон унд ахуйн цэвэршүүлсэн ус бохирдох	Хими бактерилогийн шинжилгээ хийлгэх	Худаг1, Худаг3,	4 удаа	0,4	Улирал тутамд	Ундны ус, эрүүл ахуйн шаардлага MNS 900:2010
1.3.2	Өрөмдлөг худагын усны түвшинд	Гүний худгийн түвшин хэмжилт хийх /хяналт тавиж ажиллах/	Худаг1, худаг3	Үйл ажиллагааны турш	-	2023 онд	
1.3.4	Усны илүү ашиглалт	Сар болгоны 25-нд ус ашиглалтын тоолуурын баталгаажуулалт хийх	Цогцолборын худаг	12 удаа	-	2023 онд	
1.3.5	Булгийн эхийг хамгаалах	Компанийн хашиж тохижуулсан 3 булгийн эхийн хашааг засаж, тордох	Зүүнтүрүү Хөөвөр Хошуу булаг	1 удаа	Үйл ажиллагааны зардлаас	2023 онд	
1.3.6	Усны илүү ашиглалт	10 сарын 26нд унд ахуйн худгын тоолуурын баталгаажуулалт хийх	Худаг-3	1 удаа	-	2023 онд	
1.3.7	Газрын доорх усны нөөцөд нөлөөлөх	Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулах, гэрээ хийх	Цогцолборын худаг	1 удаа	ОХШХ зардлаас	2023 онд	

Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Тоо хэмжээ /хэмжих нэгж/	Нийт зардал /сая.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба тавтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1.4 Ургамлан орчин							
1.4.1	Ургамлын тоо толгой хорогдох, ховор мод устаж үгүй болох, тоосжилт бууруулах	Сум дээр байгуулсан/Бласт ХХК-ийн/ цэцэрлэгт хэрээлэнгийн ногоон байгууламжийн тоог нэмэгдүүлэх	Гурвантэс сум	100 ш	Үйл ажиллагааны зардлаас	2023 онд хавар	MNS 5973: 2009 Ногоон байгууламжийн ойртох зай, хэмжээ явган хүний замаас /0,7-1,0м/
1.4.2		Багийн төвийн ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх	Бага-Овоо багийн төв	100 ш	Үйл ажиллагааны зардлаас	2023 онд хавар	
1.4.3		Зам дагуу мод тарих төлөвлөгөө гаргах, ховор мод түлхүү нэмэгдүүлэх, усалгааны систем суурьлуулах, хашаалах	Ажилчдын хотхон замын хажуу талаар	300 ш	Үйл ажиллагааны зардлаас	2023 онд	
1.4.4	Үрийн нөөц хомсдох	Ургамлын үрийг түүж, нэмэгдүүлэх,заг үрээр үржүүлэг хийх	Гурвантэс сум	кг	Үйл ажиллагааны зардлаас	V-X сар	Байгалийн ургамлын тухай хууль Байгалийн ургамлын тухай хууль
1.4.5	Тоосны дэгдэлт нь ургамлын навчны амсрын хаах, ургах чадварыг алдагдуулах	Орчны тохижилт сайжруулах /Зүлэг, цэцэг тарих/	Үйлдвэр, ажилчдын хотхон	200м ²	Үйл ажиллагааны зардлаас	2023 онд	
1.4.5		Ургамлын хяналтын цэгүүдэд ажиглалт хийх	Тоосны эх үүсвэр	Биомасс	ОХШХ зардлаас	V-X сар	

Ургамалд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Тоо хэмжээ /хэмжих нэгж/	Нийт зардал /сая.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба тавтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1.4 Амьтан орчин							
1.4.1	Төслийн үйл ажиллагаанаас амьтдын байршил нутаг өөрчлөгдөх	Төслийн нийт ажилчдаас амьтан харагдах байдлыг мэдээлэл авах, зэрлэг амьтны мониторинг судалгаа хийх	Лицензийн талбай орчим	Зээрийн тоо толгой	Дотоод үйл ажиллагаа	Жилд 1 удаа	Амьтны тухай хууль
1.4.2	Зэрлэг амьтны гаралтай түүх эд эрхтэнг худалдаалах, худалдан авах, хууль бус ан	Зэрлэг амьтны хууль бус үйлдлийн эсрэг ажилчдад сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах	Төслийн талбай орчим	Сурталчилгааны материал видео хичээл бэлтгэх		Жилд 1 удаа	
1.4.3	Хээрийн ан, амьтан өлдөж үрэгдэх	Биотехникийн арга хэмжээ хэрэгжүүлэх /ус, мөс, өвс тавих/	Гурвантэс сум	Ажлийн тоо		2023 онд	

Амьтанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

2. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

Хамаарахгүй

3. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хамаарахгүй

4. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Хамаарахгүй

5. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн талбайн болон түүний ойр орчимд түүх, соёлын дурсгалт зүйлс байхгүй байна.

Түүх соёлын дурсгалт зүйлсийн судалгааг (эртний хүмүүсийн үлдээсэн тодорхой орон зай, цаг хугацааг төлөөлж чадах дурсгалыг) зөвхөн газрын хөрсөн дээр илэрхий мэдэгдэх дурсгалт зүйл дээр тулгуурлан хийдэг.

Энэхүү төсөл хэрэгжүүлэх явцад мэдэгдээгүй түүх дурсгалын зүйлс, булш, бунхан хирэгсүүр, археологи, палеонтологийн зүйлс илрэх тохиолдолд түүх соёлын үнэт өвийг хамгаалах үүднээс үйл ажиллагаагаа зогсоож хамгаалалт гарган зохих хууль ёсны дагуу мэргэжлийн байгууллагад мэдэгдэх, улмаар тухайн газар нутгийг бүрэн хмагаалтанд авах шаардлагатай. Эдгээрийг дараах байдлаар дэлгэрүүлнэ.

Үндсэн гүйцэтгэгч албан тушаалтнуудад тухайн бүс нутгийн түүхэн дурсгалт нөөцийн ач холбогдол, археологийн олдворын талаархи хууль зүйн мэдлэг, хариуцлагын талаар сургалтын хөтөлбөр дээр танилцуулсан байх ёстой. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь археологи, түүх соёлын дурсгалтай зүйлийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний талаар ажлын талбай дээр ажилчдад танилцуулж уг төлөвлөгөөний хуулбарыг лавлаж үзэхэд туслах зорилгоор ил бэлэн байлгах ёстой.

“Түүх соёлын дурсгалт зүйлийг хамгаалах тухай” Монгол улсын хуулийн зуравдугаар бүлгийн 12, 13-р зүйлд заасны дагуу газрын хэвлийг ашиглах явцад археологийн олдвор болон түүх, соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл гүйцэтгэгч ажлаа зогсоож энэ тухай сум, дүүргийн засаг дарга болон цагдаагийн байгууллагад нэн даруй мэдэгдэнэ. Түүх соёлын үлм хөдлөх дурсгалт зүйлийг шинжлэх ухаан болон соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын хамтын зөвшөөрөлгүйгээр хөдөлгөхийг хориглоно гэсэн заалтыг мөрдлөг болгоно.

Цогцолборыг байгуулах ажлын явцад урьд өмнө үл мэдэгдэж байсан археологийн олдвор эсвэл түүх соёлын дурсгалт зүйлийг нээсэн тохиолдолд тус газрыг шалгаж үзтэл түүний ойр хавьд ямар ч төрлийн үйл ажиллагаа явуулж болохгүй.

Нээлт хийсэн газрыг тод харагдахаар заан тэмдэглэж зөвшөөрөл авсан төслийн талбайн бусад хэсэгт үйл ажиллагаа явуулахгүй хязгаарлана. Уг түүхэн дурсгалт зүйл буюу түүнтэй холбоотой зүйлийг уг түүхэн дурсгалт зүйлийн бүрэн бүтэн байдал устгах аюул учраагүй бол зөөх буюу зайлуулхыг хориглоно. Хэсгийн дарга нь олдсон зүйлтэй холбогдуулан төв орон нутгийн засаг захиргаа, боловсрол шинжлэх ухаан, соёлын яаманд илгээж холбогдох шаардлагыг хангах үүрэгтэй. Үүнд:

- Олдсон түүхэн дурсгалт зүйлийн мөн чанар, ерөнхий шинж
- Тодорхой тайлбар, газрын зураг дээрх байршлын солбилцол болон нээж илрүүлсэн цаг хугацаа
- Энэхүү түүхэн дурсгалт зүйлийг олход явуулж байсан үйл ажиллагааны тухай тайлбар

6. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт орших “Бласт”ХХК-ийн тэсрэх бодисын хольцын үйлдвэр болон түүний агуулхын үйл ажиллагааны үед үүсч болзошгүй эрсдэлийг “Газар дэлхий”ХХК-н ажлын хэсэг үнэлэв. Энэхүү эрсдэлийн гол зорилго нь тэсрэх материалын хольц бэлтгэх, тэсрэх материалыг хадгалах, түгээх үйл ажиллагаанаас үүсч бий болох аюул, осол, тэсрэх материал болгон ашиглаж буй химийн бодисын хүний эрүүл мэнд болон байгаль орчинд үзүүлж болох эрсдэлийг үнэлэн тодорхойлж, тэдгээрээс гарах үр дагаварыг тооцоолох, түүнийг бууруулах арга хэмжээг тодорхойлход оршино.

Энэхүү эрсдэлийн үнэлгээг Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайд, Эрүүл мэндийн сайд, Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргыг хамтарсан 2012 оны 10-р сарын 25-ны өдрийн №А-50/378/565-р тушаалын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан “Химийн хорт болон аюултай бодисын эрсдэлийн үнэлгээ хийх аргачлал”-ын дагуу боловсруулсан.

Тэсрэх бодисын агуулах

Тэсрэх бодисын үл тэсрэх хольц бэлтгэх үйлдвэр нь Монгол улс болон ОУ-ын хэмжээнд мөрдөгдөх хууль журам, арга технологийг өндөр хэмжээнд мөрдөн ажилладаг, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаанд онцгой анхаарал хандуулдаг, хольц бэлтгэх үйлдвэр нь бодис урвалжыг зөвхөн тодорхой хэмжээгээр холих үйл ажиллагаа явуулдаг, химийн ямар нэгэн урвал явагдаж хаягдал болон дагалдах бүтээгдэхүүн үйлдвэрээс хог хаягдал байдлаар гаргахгүй зэргээс бэлтгэх үйлдвэр хэвийн үйл ажиллагаа явуулж байх нөхцөлд хүн болоод байгаль орчинд эрсдэл учруулахгүй болно.

Хөрсний бохирдол

Агуулах болон үйлдвэрийн талбайн хөрсөнд хүнд элементүүдийн агуулга нь стандарт хэмжээнд байгаа буюу одоогоор ямар нэгэн бохирдолтонд хөрс. Иймд хөрсөөр дамжин хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх эрсдэлгүй.

Усны бохирдол

Усны шинжилгээний дүнгээс үзвэл унд-ахуйд хэрэглэж буй ус нь голлох үзүүлэлтээр стандартын шаардлагыг хангахгүй байгаа тул стандартаам илүү гарсан үзүүлэлтүүдийн хувьд хүний эрүүл мэндийн өртөлтийн үнэлэв

Бохирдуулагчийн нэр	Бохирдол үүсч болох үйл ажиллагаа	Дамжих механизм	Дамжих орчин	Дамжих зам	Өртөгч
Натри (Na^+)	Ахуй эсвэл орон нутгийн чулуулагын онцлогоос	Усаар	Ус	Ус	Ажилчид
Төмөр (Fe^{+2}, Fe^{+3})					

Хүний эрүүл мэндийн эрсдэлийн үнэлгээний өртөх зам

“Бласт”ХХК-ийн Нарийн сухайт салбарын “Тэсрэх бодисын хольцын үйлдвэр, тэсрэх материалын агуулах”-д нийт 53 төрлийн бодис ашиглаж байгаа бөгөөд тэдгээрийг шинж чанараар нь үзвэл 20 ангилалд хамаарч байна.

“БЛАСТ”ХХК-ний “Нарийн сухайт” салбарын “Тэсрэх бодис хольцын үйлдвэр, тэсрэх материалын агуулах цогцолбор” төслийн 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Тоо хэмжээ /хэмжих нэгж/	Нийт зардал /сая.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
6.Осол эрсдэлийн менежмент							
6.1	Химийн бодисоор хүрээлэн буй орчинд хохирол учирах	Химийн бодисын агуулах болон машин техникт үзлэг шалгалт хийх /Дотоод хяналт/	Үйлдвэр, ауулах	Үйл ажиллагааны турш	Үйл ажиллаганы зардлаас	2023 онд	-Хөдөлмөрийн нөхцөлийн хэмжилт шинжилгээ MNS 5080:2001 стандарт - Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн
6.2	Химийн бодисоос байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд хор нөлөө үзүүлэх	Химийн бодистой харилцах сургалтанд хамрагдах / сургалтанд хамрагдаагүй ажилчид/	Химийн бодистой харицах ажилчид	Жилд 1 удаа	Үйл ажиллаганы зардлаас	2023 онд	
6.3	Мэдээлэл дутагдсанаас байгаль орчинд хор хөнөөл учруулах	Шинээр ажилд орсон ажилчдыг ХАБ,БО сургалтанд хамруулж зааварчилгаа өгөх	Төслийн ажилчид	Үйл ажиллагааны турш	Үйл ажиллаганы зардлаас	2023 онд	
6.4	Гал гарч байгальд хор хөнөөл учруулах	Галын үзлэг шалгалт тогтмол хийж хяналт тавих	Цогцолборын хэмжээнд	IV улиралд	Үйл ажиллаганы зардлаас	2023 онд	
6.3	Гэнэтийн ослоос болон асгаралт үүсэж хүрээлэн буй орчинг бохирдуулах	Маршрут батлуулах	Салбараас уурхайн хооронд	1	Үйл ажиллаганы зардлаас	2023 онд	

Осол эрсдэлийн менежмент

7.ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Бласт”ХХК-ний “Нарийн сухайт” салбарын түр хадгалах хогийн цэгийг Гурвантэс сумын засаг даргийн захирамжын дагуу тогтоосон цэгт байгуулсан. Тус хогийн цэг нь үйлдвэрээс 200 м зайд байршдаг

Хатуу хог хаягдал

Ахуйн гаралтай хог хаягдлыг үйлдвэрийн хашаанаас зүүн урд зүгт 200 м зайд байгуулсан хогийн цэгт хаядаг. Цугласан хуурай хогийг ачааны машинаар тээвэрлэн Гурвантэс сумын хогийн цэгт асгадаг бөгөөд ахуйн хог хаягдал цуглуулах “ШУГШАА УУЛ ОНӨААТҮГ”-т гэрээний дагуу зайлуулдаг.

Үйлдвэрээс дараах нэр төрлийн хатуу хог хаягдал гарахаар байна. Үүнд:

- Хүнсний зүйлсийн гялгар уут, сав, баглаа боодол
- Ундааны лааз, шил, полэтилен болон хийжүүлсэн ундааны сав, холимог хуванцар сав
- Цаасан хайрцаг, гялгар уут, цаас
- Бусад

Шингэн хог хаягдал

Төслийн үйл ажиллагаанаас дараах төрлийн шингэн хог хаягдал гарна. Үүнд:

- Ажилчдын байр, душны бохир
- Гал тогоо, цайны газрын бохир ус
- Хувцас угаалгын өрөө
- Үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж шал, угаасан бохир ус

Үйлдвэр болон харуулын амрах байрны бохирыг газар доор байгуулсан 25 тн-ын багтаамжтай 3ш, 15 тн багтаамжтай 1 ш битүүмж сайтай саванд түр байршуулж 15 тн даацтай бохирын машинаар соруулан орон нутгийн “ШУГШАА УУЛ” ОНӨААТҮГ-ын харьяа цэвэрлэх байгууламжид гэрээгээр нилүүлдэг.

Дахин боловсруулах хог хаягдал: Төслийн үйл ажиллагаанаас гарах хоёрдогч түүхийг эд болох хог хаягдлыг “Их баян хайрханы ундрах буян”ХХК-д гэрээний дагуу нийлүүлдэг.

Технологийн гаралтай хог хаягдал

Төслийн үйл ажиллагаас дараах төрлийн технологийн гаралтай хог хаягдал гарна. Үүнд:

- Түүхий эдийн шуудай
- Тэсрэх хэрэгслийн цаасан хайрцаг Химийн бодисуудын сав, баглаа боодлын хаягдал
- Техникийн тосны хоосон төмөр торх (бочка)
- Тоног төхөөрөмжийн сэлбэг хэрэгсэл, тосолгооны бүтээгдхүүний хаягдал
- Автомашины шатах тослох материал, сэлбэг хэрэгслийн хаягдал

Химийн бодисын сав баглаа боодлын хаягдлын жилд гардаг хэмжээг тооцоолж дор хүснэгтээр үзүүлэв:

№	Түүхий эдийн нэр	Жилд хэрэглэх тоо хэмжээ, тн	Жилд хэрэглэх тоо хэмжээ, кг	Нэг бүрийн савалгааны жин, кг	Сав баглаа боодлын хаягдал жилээр, ширхэг	Сав баглааны ангилал
1	Аммонийн нитрат Гост-2013	40000	40000000	1000	40000	Шуудай
2	Аммонийн нитрат сүвэрхэг	25000	25000000	40	625000	Шуудай
3	Натрийн нитрат	2500	2500000	25	100000	Шуудай
4	Карбамид	620	620000	50	12400	Шуудай
5	Натрийн нитрит	63	63000	25	2520	Шуудай
6	Фосфорын хүчил	30	30000	35	857	Канистер
7	Цайрын нитрат	20	20000	25	800	Шуудай
8	Моторын тос	1450	1450000	208	6971	Төмөр торх
9	Эмульжүүлэгч Spral-80	1750	1750000	200	8750	Төмөр торх
10	Эмульжүүлэгч NB2424	1700	1700000	907	1874	Төмөр торх

Үндсэн түүхий эдийн сав баглаа боодол болох аюултай хог хаягдлыг “Түмэн Эгшиг” ХХК-д гэрээгээр нийлүүлдэг.

Аюултай хог хаягдал нийлүүлэх хууль дүрэм журмын дагуу аюултай хог хаягдлыг нийлүүлдэг.

Химийн бодисын хог хаягдлыг аюулгүй устгаж байх юм. Химийн хорт бодисын хаягдлыг устгахад “Химийн хорт бодисоос хамгаалах тухай” хуулийн 11, “Химийн хорт бодисын хадгалалт, хамгаалалт, хамгаалалт, тээвэрлэлт, устгалын тухай журам”-ын 4 дүгээр зүйл, Засгийн газрын 2002 оны 135 дугаар тогтоолын хавсралт “Аюултай хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, савлах, түр байршуулах, тээвэрлэх, аюулгүй болгох, хадгалах, устгах журам”-ыг мөрдөнө.

Саармагжуулах, хоргүйжүүлэх судалгаа

Натрийн нитрит (NaNO_2)

Бодис дээр карбонат натри ба усыг 1:1 харьцаагаар хийнэ. Дээр нь 6М давсны хүчлийн уусмал нэмж саармагжуулсны дараа уусмалын орчинг рН-6.0-9.0 болтол усаар шингэрүүлж бохир ус зайлуулах төвлөрсөн сүлжээнд хаяна.

Азотын хүчил (HNO_3)

Кальцийн, натрийн гидроксид болон натрийн карбонатын (техникийн сод) 10-20%-ийн уусмалаар саармагжуулна. Азотын хүчлийг саармагжуулагч бодистой хольж 10 цаг орчим байлгана. Саармагжуулсны дараа уусмалын орчинг рН-6.5-8.0 болтол усаар шингэрүүлж, бохир ус зайлуулах төвлөрсөн сүлжээнд хаяна.

Химийн хорт бодисын хаягдлыг устгах аргыг дараах байдлаар ангилна. Үүнд:

- Булах
- Шатаах
- Физик, химийн аргаар боловсруулах
- Ууршуулах
- Бохир ус зайлуулах төвлөрсөн сүлжээнд хаях

Булах арга

- Химийн хорт бодисын хаягдлыг төрөлжүүлэн ялгаж, экологийн шаардлагын дагуу аюулгүй байдлыг хангасан нөхцөлд тусгай цэгт булах
- Хор, аюулын зэргээс нь хамаарч хяналтын дор аюулгүй байдлыг хангах хатуу хог хаягдалтай хамт булах
- Шатамхай шингэн, исэлдүүлэгч, цохилт доргилтод тэсрэх, хурц үнэртэй, ус хүчил шүлттэй урвалд орж хортой нэгдэл үүсгэх шинж чанартай бодисыг булах аргаар устгаж болохгүй

Шатаах арга

- Хортой хаягдлыг шатаахдаа цаг агаар, улирлын байдал, салхины чиглэлийг харгалзан хүний эрүүл мэнд, мал, амьтан, ургамал, байгаль орчинд хор нөлөөгүй байх нөхцөлийг хангасан байх
- Химийн хорт бодисын хаягдлыг шатаахдаа агаарт аль болох ууршуулахгүй байх
- Шатамхай шингэн, хүнд металл, тэсрэх бодис болон шаталтын үр дүнд хортой аюултай бодис ялгаруулах химийн нэгдлийг энэ аргаар устгаж болохгүй

Физик, химийн аргаар боловсруулах

- Химийн аргыг хэрэглэх үед их хэмжээний үлдэгдэл үүсэх эсхэд анхаарах

- Концентрацитай хүчил, шүлтийг хэрэглэж хаягдлыг саармагжуулах, хоргүйжүүлэх үйл ажиллагааг явуулахад их хэмжээний дулаан, хортой хий, утаа болон шингэн ялгардаг учир онцгой анхаарах
- Онцгой хортой, тэсрэмтгий, дулаан их ялгаруулдаг бодисуудыг энэ аргаар устгаж болохгүй

Ууришуулах арга

- Энэ аргаар устгал хийхдээ хүн ам оршин суудаг газраас хол зайтай, халуун, салхитай өдрийг сонгоно
- Бага хэмжээтэй, түргэн ууршдаг, харьцангуй бага хортой, озоны давхаргад нөлөөлдөггүй хаягдлыг агаарт шууд ууршуулж болно
- Амьсгалхад их хортой, хялбар болон өөрөө шатдаг, агаарт тэсрэлт үүсгэдэг, муухай үнэртэй, уурших биш эсвэл бага зэрэг уурших бодисуудын хаягдлыг энэ аргаар устгахгүй.

Бохир ус зайлуулах төвлөрсөн сүлжээнд хаях арга

- Биолгогийн задралд хялбар орох, бага хэмжээний органик бодисуудын хаягдлыг бохир ус зайлуулах төвлөрсөн сүлжээнд хаяж болно
- Органик бус бодисын хаягдлыг энэ аргаар устгахдаа урьдчилан саармагжуулна
- Хялбар шатамхай, усанд уусдаггүй, биологийн задралд ордоггүй, бохир усны системд нөлөөтэй, зэврэлт үүсгэдэггүй, устай холилдохоороо хортой хий ялгаруулдаг бодисуудын хаягдлыг энэ аргаар устгахгүй

Удаан хугацаагаар хадгалах арга

- Химийн хорт бодисын хаягдлыг хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд халгүйгээр устгах техник, технологи, санхүүгийн асуудал шийдэх хүртэл тусгай зориулалтын агуулахад хадгалах
- Хорт бодисын хаягдлын нэр төрөл, хэмжээг тодорхойлсон байх
- Хорт бодисын хаягдлын нэр төрөл, хэмжээг тодорхойлсон байх
- Хорт бодисын хаягдлыг устгах эрсдлийн үнэлгээ хийлгэх
- Устгал хийхэд шаардлагатай материалыг урьдчилан бэлтгэх
- Хорт бодисын хаягдлыг холбогдох эрх бүхий байгууллагын хяналтын байцаагчийн хяналт доор зөвшөөрөгдсөн устгалын цэгт устгах
- Устгах хортой хаягдлын шинж чанар, устгах аргаас хамаарч ажлын хувцас, тусгай хамгаалах хэрэгслийг бэлтгэх, хэрэглэх
- Химийн хорт бодисын хаягдлыг шинж чанар, онцлогоос нь хамааруулж төрөлжүүлэн ангилж, аюулгүй нөхцөлийг хангасан сав, баглаа боодолд хийж, шаардлагатай шошго, тэмдэглэгээ хийх
- Хорт бодисын хаягдлыг шинж чанар, онцлогоос нь хамааруулж төрөлжүүлэн ангилж, аюулгүй нөхцөлийг хангасан сав, баглаа боодолд хийж, шаардлагатай шошго, тэмдэглэгээ хийх

- Хорт бодисын хаягдлыг тээвэрлэх зам / маршрут/-ыг тогтоосон байх
- Хорт бодисын хаягдал түр хадгалах байр нь орчиндоо сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй, бусдад ашиглагдахгүй байх нөхцөлийг хангасан байх
- Хорт бодисын хаягдлыг зөвхөн дангаар тээвэрлэх ба тээврийн хэрэгсэл нь сэрэмжлүүлэх тэмдэгтэй байх
- Хорт бодисын хаягдлыг зөвхөн дангаар тээвэрлэх ба тээврийн хэрэгсэл нь сэрэмжлүүлэх тэмдэгтэй байх
- Хорт бодисын хаягдал устгах цэгийн орчинд хамгаалалтын бүс тогтоох
- Хорт бодисын хаягдлыг устгасан тухай тэмдэглэл хөтлөх
- Хаягдлыг ямар аргаар яаж устгал хийсэн тухай тэмдэглэл хөтлөх
- Бохир ус зайлуулах төвлөрсөн сүлжээнд нийлүүлэх ус нь Дэд бүтцийн хөгжлийн Сайд, Байгаль орчны сайд, Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгаалалийн Сайдын 1997 оны а/11/0.5/А/18 тоот тушаалын хавсралтын шаардлагыг хангасан байна

“БЛАСТ”ХХК-ний “Нарийн сухайт” салбарын “Тэсрэх бодис хольцын үйлдвэр, тэсрэх материалын агуулах цогцолбор” төслийн 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

	Гол ба болзошгүй сөрөн нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Тоо хэмжээ /хэмжих нэгж/	Нийт зардал /сая.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба тавтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
7.Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө							
7.1	Хөрсний бохирдол үүсэх, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэх дахин боловсруулах хог хаягдлыг хольж хаях	хогийн савийг хослуулан байршуулан, тэмдэгжүүлэх, талбайг хатуу хучилттай болгох /ажилчдын хотхон/	Цогцолборын хэмжээнд	1 удаа	3,6	2023 он	Хог хаягдлын тухай хууль - 9.2. Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 20 дүгээр зүйл .1 - Хог хаягдал хаях 11 дүгээр зүйл .1.2 - Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 24дүгээр зүйл.1 Стандарт - Ахуйн хог хаягдал. Тээвэрлэлт, ангилал, ерөнхий шаардлага MNS5344:2003
7.2	Шингэн хог хаягдал, ногооны хальсыг хөрсөнд шингэж бохирдуулах, ойр орчинд үнэр гарах,	Ногооны хальс, хоолны үлдэгдлийг нутгийн аж ахуй эрхлэгч иргэнд нийлүүлэх.		тогтмол	-	Үйл ажиллагааны турш	
7.3	Дахин боловсруулах хог хаягдлыг дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх	ӨМ шинээр байгуулагдсан дахин боловсруулах үйлдвэрт гэрээ хийж, дахивар нийлүүлэх		-	-	2023 он	
7.4	Хүрээлэн буй орчин бохирдох	Аюултай хог хаягдлын гэрээ байгуулах		Тээвэрлэлт	-	2023 он	
7.5	Машин техникийн засвар үйлчилгээний улмаас тос, масла асгарч хөрсийг бохирдуулах	АХХ-ын ангилан ялгалтыг сайжруулах /улаан хогны сав үйлдвэр орчмын хэсэгт байршуулах/	Үйлдвэрийн авто гараж, засварын цех, ажилчдын хотхоны авто гараж	5ш	Үйл ажиллагааны зардлаас	2023онд	

Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

8. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн үйл ажиллагааны туршид байгаль орчинд хамгийн бага сөрөг нөлөөтэйгээр үйл ажиллагаа явуулах, төслөөс үзүүлж байгаа сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах, арилгах, байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээ авч ажиллах үүргийг “Бласт” ХХК-ийн удирдлага хүлээнэ.

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Тоо хэмжээ /хэмжих нэгж/	Нийт зардал /сая.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба тавтамж
8.1	Байгаль орчны аудит хийлгэх	Зөвшөөрөлтэй мэргэжлийн байгуулгаар хийлгэх	1	0,7	2023 онд /2жил тутамд/
8.2	Байгаль орчны тэмдэглэлт өдөр	ГТсумын ЗДТГ, иргэд, нөхөрлөлтэй хамтран тэмдэглэх	4	-	2023 онд
8.3	Худаг гаргах	Цооног өрөмдөх зөвшөөрөл, мэргэжлийн байгуулгаар гүйцэтгүүлэх	1	30	2023 онд
8.6	Унд ахуйд ус ашиглалтын төлбөр	Сумын төсвийн дансанд төвлөрүүлэх	2 удаа /хагас жилээр/	-	2023 онд
8.7	Ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулах	Сумын төсвийн дансанд төвлөрүүлэх	Жилд 1 удаа	006,0	2023 онд
8.8	Үйлдвэрлэлд ус ашигласны төлбөр	Төрийн төсвийн дансанд төвлөрүүлэх	2 удаа /хагас жилээр/		2023 онд
8.9	Усны тоолуур баталгаажуулалт				
8.10	Уул уурхай үйлдвэрлэлийн хог хаягдал гаргасны гэрээ байгуулах	Гэрээний дагуу төлбөрийг төлөх	2 удаа /хагас жилээр/	-	2023 онд
8.11	Хатуу, шингэн хог хаягдал нийлүүлэх гэрээ байгуулах	Сумын “ШУГШАА УУЛ” –тай гэрээний дагуу төлбөрийг төлөх	4 улирал	-	2023 онд
	Эмнэлгийн хог хаягдал устгуулах гэрээ байгуулах	Эмнэлгийн хог хаягдлыг устгуулсаны төлбөрийг төсвийн дансанд төвлөрүүлэх	1 /жилд/	-	2023 онд
	Газар ашиглалтын төлбөр	Төрийн дансанд төвлөрүүлэх төвлөрүүлэх	1 /жилд/	-	2023 онд

9. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Байгаль орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр нь байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн болзошгүй нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээг илүү нарийвчилан тогтоох боломжтой болно. Хяналт шинжилгээний дээж, сорьцийг МУ-ын итгэмжлэгдсэн лабораториудад батлагдсан арга зүй, стандартын дагуу шинжлүүлнэ.

Бүрэлдхүүн	Хяналт-шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа	Нийт зардал мян.төг/жил	Баримтлах стандарт ба арга аргачлал
Усан орчин	pH, цахилгаан дамжуулах чадвар нүүрс төрөгчийн исэл CO ₃ , хүчил HCO ₃ , кальци Ca, хлор Cl, кали K, магни Mg, сод Na, хүхэр S, хүнцэл As, бор B, бари Ba, кадми Cd, кобальт Co, хром Cr, зэс Cu, төмөр Fe, мөнгөн ус Hg, манган Mn, молебдин Mo, никель Ni, хар тугалга Pb, селени Se, силикон Si, ванади V, цинк Zn, хөнгөн цагаан Al, мөнгө Ag, хими бактериологийн бүрэн шинжилгээ.	Гүний худгаас (үйлдвэрийн худаг1, ажилчдын хотхон худаг3)	2023 онд гүний уснаас дээжлэлт хийж лабораторийн шинжилгээнд өгнө	304.000	MNS 900:2010 Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ
Хөрсөн бүрхэвч	Хөрсний механик бүрэлдхүүн, ялзмаг, кадми Cd, кальци Ca, зэс Cu, хүнцэл As, мөнгөн ус Hg, кобальт Co, никель Ni, хар тугалга Pb, сод Na, магни Mg, төмөр Fe, цинк Zn, сульфат SO ₄ , хүчил саармагжуулах чадвар, хүчил үүсгэх чадвар ANP/AGP, чулуулгийн найрлага АВА, нийт сульфат Total Sulfur, ялгардаггүй сульфат S N-Ex, пиритийн сульфат P-sulfur, pH	Үйлдвэр, агуулах ажилчдын хотхоны хашаан дотроос ба ахуйн хог хаягдлын цэгний орчин, үйлдвэрийн хашааны гадна талаас	2023 онд ахуйн хог хаягдлын цэгээс болон мониторингийн 2 цэгүүдээс дээжлэлт хийж лабораторийн шинжилгээнд өгнө.	400.000	MNS3985-87 Хөрсний ариун цэврийн байдлын үзүүлэлтийн нэр, төрөл MNS3310-91 Хөрсний агро химийн үзүүлэлтийг тодорхойлох

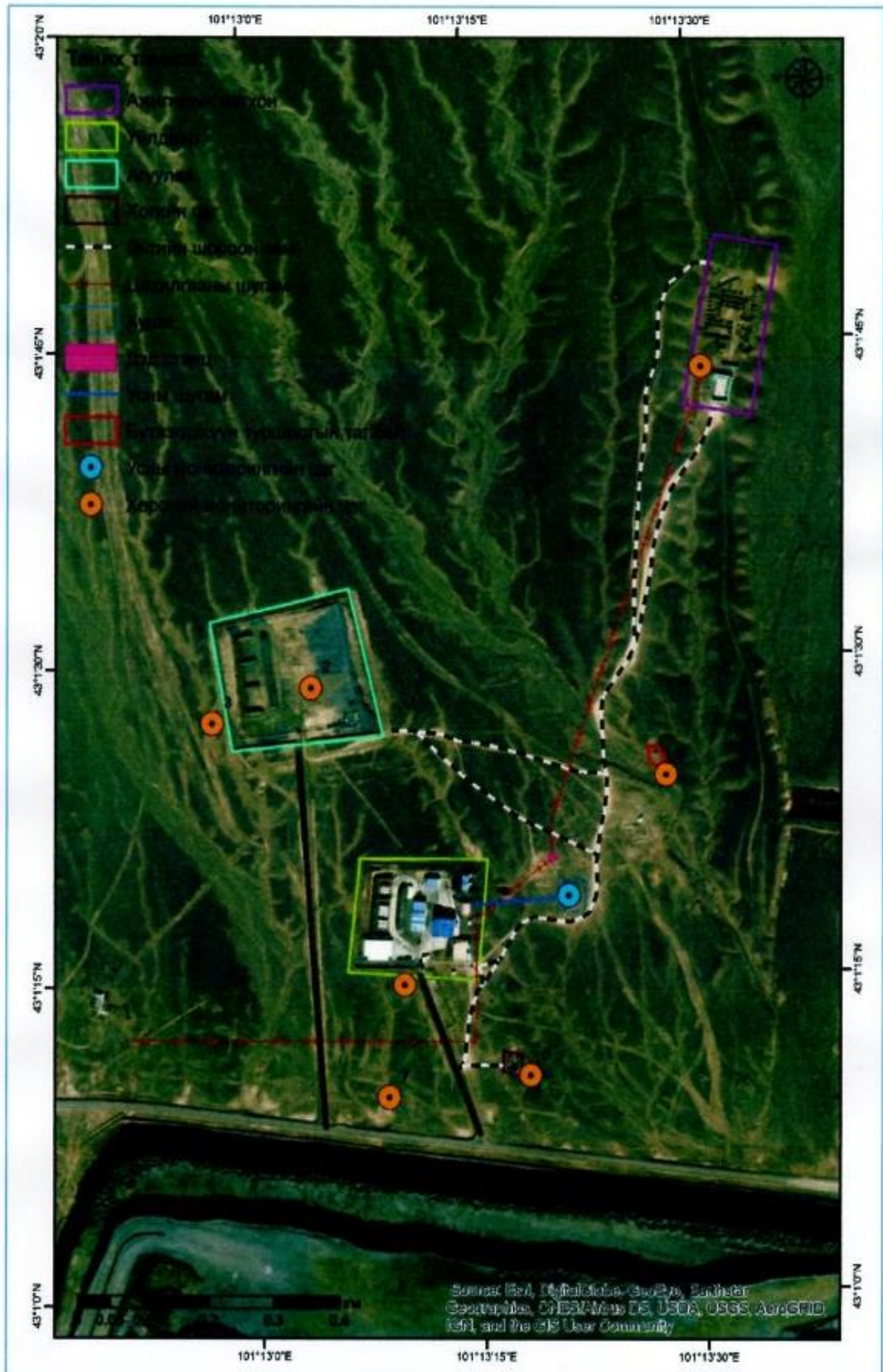
Бүрэлдхүүн	Хяналт-шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа	Нийт зардал мян.төг/жил	Баримтлах стандарт ба арга аргачлал
Агаарын чанар	Тоосжилт (PM10, PSM, PM25) Гадаад болон дотоод орчны дуу чимээ, доргио, чичэргээ Ажлын байрны эрүүл ажуйн үзүүлтүүд (тоос, дуу чимээ, гэрэлтүүлэг, чийгшил болон физик бохирдлын түвшин) Бохирдлын цэгэн эх үүсвэр (O2, SO2, NO2, CO)	Ажлын байрнууд ба үйлдвэр, агуулах, ажилчдын хотхоны хашаа, замын хажуугаас	2023 онд мониторингийн цэгүүдээс дээжлэлт хийж лабораторийн шинжилгээнд өгнө.	380.000	MNS4990:2000. Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлаг. MNS5063:2001. Ажлын байрны агаар. Озоны хэмжээг тодорхойлох спектрометрийн ба фотоколориметрийн арга. MNS0012-079:1991. Хөдөлмөр хамгааллын стандартын систем. Ажлын байрны агаарт байгаа хар тугалгыг тодорхойлох арга

Д/д	Өргөрөг	Уртраг
Хөрсний мониторингийн цэгүүд		
1	43°1'43.6"N,	101°13'30.6"E
2	43°1'28.8"N,	101°13'3.9"E
3	43°1'27.3"N,	101°13'57.1"E
4	43°1'14.7"N,	101°13'9.7"E
5	43°1'24.3"N,	101°13'27.7"E
6	43°1'10.3"N,	101°13'18.1"E
7	43°1'09.4"N,	101°13'8.5"E

Д/д	Өргөрөг	Уртраг
Усны мониторингийн цэгүүд		
1	46°01'18.6"N,	101°13'20.8"E
2	43°01'28.8"N,	101°13'3.9"E

Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийн мониторингийн цэгүүдийн байршилыг хүснэгтээр болон сансрын зураг буулган үзүүлэв

Д/д	Байршил
Агаар, тоосжилтын цэгүүд	
1	Ажилчдын хотхон
2	Үйлдвэр
3	Уурын зуух
4	Үйлдвэрийн хашааны гадна
5	Үйлдвэрийн хогийн цэг
6	Үйлдвэрийн хашааны дотор

Мониторингийн цэгүүдийн байршил

11. СУМ, ОРОН НУТГИЙН ИРГЭДТЭЙ ХАМТЫН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД

Орон нутгийн иргэдийн хүсэлтийн дагуу дараах ажлуудыг төлөвлөсөн болно.

№	Төлөвлөсөн ажил	Авч хэргэжүүлэх арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Тоо хэмжээ	Хугацаа
1	Мод тарих сургалт зохион байгуулах	Бага-Овоо багийн иргэдийн хүсэлтээр мод тарих өдөрлөг сургалт арга хэмжээ хэрэгжүүлэх	Гурвантэс Бага-Овоо багийн иргэд	1	2023 онд
2	Өвс тэжээл	Орон нутгийн малчдад өвс тэжээлийн туслалцаа үзүүлэх	Гурвантэс сум	-	2023 онд
3	Орон нутгийн иргэдтэй хамтран ажиллах	Хуучин тэжээлийн хашааг Зүүнтүрүү булгийн ойролцоо зөөвөрлөх, хаших	Бага-Овоо багийн /аравт/	1	2023 онд
4	Бага-Овоо багийн төвийн ногоон байгууламжийн хашааг өндөрлөх	Багийн төв дээр өнгөрсөн жил тарьсан ногоон байгууламж мал идсэн тул тус хашааг өндөрлөх, усалгааны систем суурьлуулах	Бага-Овоо багийн төв	1	2023 онд

12. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ХУВААРЬ

Өмгөговь аймгийн Гурвантэс сумын Бага-Овоо багт төсөл хэрэгжүүлэгч “БЛАСТ”ХХК-ний “Нарийн сухайт” салбарын “Тэсрэх бодисын хольцын үйлдвэр, тэсрэх материалын агуулах, ажилчдын хотхон” цогцолборын үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд учрах сөрөг нөлөөллөөс зайлс хийх, бууруулах, нөхөн сэргээх арилгах, үлдэгдэл нөлөөллийг дүйцүүлэн хамгаалах, нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох, түүх соёлын өвийг хамгаалахтай холбогдсон арга хэмжээг тодорхойлон, шаардагдах хөрөнгө зардлыг тооцож, хэрэгжүүлэх хугацаа, баримтлах хууль, журам, аргачлал, стандартыг тодорхойлж тусгасан байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжилтийг ханган ажиллана.

Бид 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн талаарх мэдээллийг талуудад дараах хуваарын дагуу тайлагнах төлөвлөгөөтэй байна.

Хэзээ	Хаана	Тайлбар
10 сарын 01-ны дотор	Төсөл хэрэгжих орон нутгийн удирдлагад	Урьд оны төлөвлөгөөний биелэлтийг хэлэлцүүлэх
11-01 -ний дотор	Өмнөговь аймгийн БОАЖГ	Урьд оны төлөвлөгөөний биелэлтийг дүгнүүлэх
12-01-ний дотор	БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-т	Ирэх оны төлөвлөгөөг батлуулах
Тухай бүр	Гурвантэс сумын Бага-Овоо багийн Иргэдийн нийтийн ээлжит хурлаар нутгийн иргэдэд	БОМТ хэрэгжилтийг танилцуулах

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс суман дахь “БЛАСТ”ХХК-ний “Нарийн сухайт” дахь салбарын Байгаль хамгаалах чиглэлээр 2023 онд хийгдэх ажлын төсөв.

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хугацаа	Зардал /төгрөг/	Хариуцах эзэн
1	Агаарын бохирдлын хяналт шинжилгээ	2023 онд	300,00	Байгаль орчны ажилтан
2	Хөрсний бохирдлын хяналт шинжилгээ	2023 онд	300,000	Байгаль орчны ажилтан
3	Усны бохирдлын хяналт шинжилгээ	2023 онд	304,000	Байгаль орчны ажилтан
4	Ургамлан орчны хяналт шинжилгээ	2023 онд	300,000	Байгаль орчны ажилтан
5	Булаг хаших	2023 онд	600,000	Салбарын дарга
6	Биотехникийн нөхөн сэргээлт	2023 онд	400,000	Байгаль орчны ажилтан
	<i>Дүн</i>		<i>2,204,000</i>	

Баталсан:

“БЛАСТ”ХХК-ний Гүйцэтгэх захирал/А.Тэмүүлэн/

ХАВСРАЛТ БҮЛЭГ

УБ-2

Монгол Улсын Засгийн газрын
2004 оны 20 дугаар тогтоолоор батлав.

МОНГОЛ УЛС
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

2006.01.19 /Бүртгэсэн он, сар, өдөр/

9011125047 /Улсын бүртгэлийн дугаар/

2680336 /Девистрийн дугаар/

Бласт Хязгаарлагдмал хариуцлагатай кмпани

/Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр/

Дүрэм
/Үүсгэн байгуулах баримт бичиг/

Тогтоол 001 2001.09.11
/Шийдвэрийн нэр/ /дугаар/ он, сар, өдөр/

281200 /код/ Тэсрэх материал үйлдвэрлэх, хадгалах, тээвэрлэх, импортлох, худалдаалах
/Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

511001 /код/ Гадаад худалдаа

/код/ /Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

Хугацаагүй 3 11,700.0
хугацаа /жишүүдийн тоо/ /өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр/

Хан-Уул 1-р хороо, Чингэсийн өргөн чөлөө, "Пийс бридж" зочид буудал - 203 тоот, утас: 325595,
утас: 324044, факс:
/Хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг/

Эрчилгээг өгсөсөн: 2006 он 01 сар 19 өдөр

УХА0175

МОНГОЛ УЛС
УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

**АЖ АХУЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ**

2022 оны .12. сарын 23 . өдөр Дугаар 864 Улаанбаатар хот

<i>Эрхлэх үйл ажиллагааны төрөл</i>	Үйлдвэрлэлийн зориулалттай тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл импортлох, үйлдвэрлэх, тэсэлгээний ажил явуулах
<i>Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн нэр</i>	“БЛАСТ” ХХК
<i>Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн хаяг</i>	Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө-13, Ландмарк оффис, 3 давхар
<i>Регистрийн дугаар</i>	2688336
<i>Тусгай зөвшөөрлийн хугацаа</i>	5 /Тав/ жил
<i>Тусгай нөхцөл, шаардлага</i>	Холбогдох хууль, журам, дүрэмд заасан бүх шаардлагыг хангаж ажиллах

Монгол Улсын Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн Сайдын 202 . 2 оны . .12, сарын . 23. өдрийн А/314 дугаар тушаалыг үндэслэн олгов.

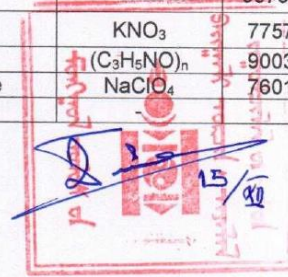
УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ГИШҮҮН,
УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД

Ж.ГАНБААТАР

Химийн хорт болон аюултай бодисыг
Импортлох, Худалдах, Ашиглах 0002031
дугаартай тусгай зөвшөөрлийн хавсралт

№	Монгол нэр	Олон улсын нэршил	Томъёо	CAS дугаар	Зөвшөөрсөн хэмжээ, тн
1	Натрийн нитрат	Sodium nitrate	NaNO ₃	7631-99-4	12 000
2	Сульфокарбамид	Tiourea	SC(NH ₂) ₂	62-56-6	120
3	Аммонийн нитратын талсжих цэг бууруулагч	Ammonium Nitrate Crystallization inhibitory	-	-	180
4	Натрийн нитрит	Sodium nitrite	NaNO ₂	7632-00-0	300
5	Нимбэгний хүчил	Citric acid	C ₆ H ₈ O ₇	77-92-9	130
6	Азотын хүчил	Nitric acid	HNO ₃	7697-37-2	10
7	Натрийн ацетат	Sodium acetate	CH ₃ COONa	127-09-3	120
8	Цууны хүчил	Acetic acid	CH ₃ COOH	64-19-7	150
9	Цайрын нитрат	Zinc nitrate hexahydrate	Zn(NO ₃) ₂ ·6H ₂ O	10196-18-6	30
10	Карбамид	Urea	(NH ₂) ₂ CO	57-13-6	1100
11	Натрийн додецил сульфат	Sodium dodecyl sulphate	CH ₃ (CN ₂) ₁₁ OS O ₃ Na	151-21-3	65
12	Лаа, No	Composite wax, paraffine No	-	-	200
13	Лаа, NY-2	Composite wax, paraffine NY-2	-	-	900
14	Лаа, HN	Composite wax, paraffine HN	-	-	150
15	Лаа, LF	Composite wax, paraffine LF	-	-	125
16	Лаа	Wax, paraffine	-	-	200
17	Бичил талстат лаа	Microcrystalline wax	-	64742-60-5	200
18	Урсах цэг бууруулагч T803B	Pour point depressant T803B	-	-	30
19	Эмульсжүүлэгч	Emulsifier	-	-	2000
20	Эмульсжүүлэгч PIBSA NB4745,	Emulsifier PIBSA, Polyisobutenyl succinic anhydride, NB4745	-	67762-77-0	2000
21	Эмульсжүүлэгч PIBSA NB2424,	Emulsifier PIBSA, Polyisobutenyl succinic anhydride, NB2424	-	67762-77-0	2000
22	Эмульсжүүлэгч LR-1	Emulsifier, LR-1	-	-	150
23	Эмульсжүүлэгч SMO, S-80	Emulsifier /sorbitan monooleate/ SMO S-80	C ₂₄ H ₄₄ O ₆	1338-43-8	1500
24	Хөнгөн цагаан	Aluminum	Al	7429-90-5	100
25	Фосфорын хүчил	Phosphoric acid	H ₃ PO ₄	7664-38-2	150
26	Этилгексил фосфорын хүчлийн нийлмэл эфир	Phosphoric acid, 2-ethylhexyl ester	C ₈ H ₁₇ O ₄ P ₂	12645-31-7	5
27	Нийлмэл тосон фаз	Composite oil phase (Oil blend)			9 000
28	Аммонийн тиоцианит	Ammonium thiocyanate	NH ₄ SCN	1762-95-4	15
29	Шилэн бөмбөлөг	Glass (hollow) microsphere			350
30	Хуванцар бөмбөлөг	Plastic (polyethylene, polymer) microsphere,			350

31	Перлит сувдан давс	Perlite	-	93763-70-3	200
32	Калийн нитрат	Potassium nitrate	KNO_3	7757-97-1	12000
33	Полиакриламид	Polyacrylamide	$(C_3H_5NO)_n$	9003-05-8	5
34	Натрийн перхлорат	Sodium perchlorate	$NaClO_4$	7601-89-0	215
35	Дизель түлш будагч	Fuel oil pigment	-	-	2

БАТДЭВ
БЛАСТ ХХК-ийн ТУЗ-Н ДАРГА
/Ж БАТМӨНХ/

ЗӨВШӨӨРСӨН УУХУЯ-НЫ
МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА
/Б.ЭЛБЭГЗАЯА/

**ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНТЭС СУМЫН
НУТАГТ ОРШИХ ЭМУЛЬСИЙН ТЭСРЭХ
БОДИСЫН ҮЙЛДВЭР, АГУУЛАХЫН
ЦОГЦОЛБОРЫН ӨРГӨТГӨЛ
ТЕХНИК-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮНДЭСЛЭЛ**

(Хүчин чадал: Эмульсийн тэсрэх бодис – 240 тн/хоног)

Танилцсан:

Мэргэжлийн зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга: *[Signature]* /Б. Дашбал/

Төслийн шинжээч:

Монгол улсын зөвлөх инженер: *[Signature]* /Н. Батбаяр/

Төслийн зөвлөх:

Монгол улсын зөвлөх инженер: *[Signature]* /Ч. Цогтбаатар/

Төслийн боловсруулагчид:

Монгол улсын мэргэжсэн инженер: *[Signature]* /А. Тэмүүлэн/

Монгол улсын мэргэжсэн инженер: *[Signature]* /Ш. Балдорж/

Автоматик инженер: *[Signature]* /Ж. Ундрал/

Цахилгааны инженер: *[Signature]* /Ц. Сайнжаргал/

Дулааны инженер: *[Signature]* /Д. Сүхбаатар/

Төслийн инженер: *[Signature]* /Б. Ганбаяр/

Эдийн засагч: *[Signature]* /Б. Шижирболд/

Улаанбаатар хот
2018 он

Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын
2021 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн
А/154 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралт

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ДҮГНЭЛТ

Дугаар 0001512

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр: "BLAST" ХХК

Хаяг: Өмнөговь аймаг, Сэрвантэс сум

Ажлын байрны зориулалт, үйл ажиллагааны чиглэл:
Эмийн тэсрэх бодисийн үйлдвэр, агуулах

Барилга байгууламжид гал унтраах тоног төхөөрөмж, /гал унтраах автомат болон
дохиоллын систем, утаа зайлуулах систем, усан хангамж/ анхан шатны багаж хэрэгсэл,
бодис материал зэргийг байрлуулан ашиглахад энэхүү дүгнэлтийг олгоно.
/Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.3- 19 дүгээр зүйлийн 19.2/

Олгосон: 2021 он 12 сар 15 өдөр

Хучинтэй хугацаа: 2023 он 12 сар 15 өдөр хүртэл

Дүгнэлт олгосон
аймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/
цолтой

Дүгнэлт гаргасан
аймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/
Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч ДХМАД цолтой

/гэмдэг дарна/

Онцгой байдалын ерөнхий газрын даргын
2012 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн
29 дүгээр тушаалын 4 дүгээр хавсралт

АЖЛЫН БАЙРНЫ ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ДҮГНЭЛТ

Дугаар **1920412**

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр: “БЛАСТ” ХХК

Хаяг: Дорнод аймаг Гурван тэс

Ажлын байрны зориулалт, үйл ажиллагааны чиглэл: Ажилгүйдлийн хатхан

Барилга байгууламжид гал унтраах тоног төхөөрөмж, /гал унтраах автомат болон дохиоллын систем, утаа зайлуулах систем, усан хангамж/ анхан шатны багаж хэрэгсэл, бодис материал зэргийг байрлуулан ашиглахад энэхүү дүгнэлтийг олгоно.
/Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 33.1.4/
/Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.7/

Олгосон: 2018 он . 12 сар . 15 өдөр
Хүчинтэй хугацаа: 2023 он . 12 сар . 15 өдөр хүртэл

Дүгнэлт-олгосон:
Дорнод аймаг аймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/
дарга Хурандаа цолтой

Дүгнэлт гаргасан:
Дорнод аймаг аймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/
Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч: Ахмад цолтой

/тэмдэг дарна/

“Ворлд Гоби Групп” ХХК

**“БЛАСТ” ХХК -ИЙН ТЭСЭРЧ ДЭЛБЭРЭХ БОДИС ҮЙЛДВЭРЛЭХ, АГУУЛАХ ЗОРИУЛАЛТААР
АШИГЛАЖ БУЙ ТАЛБАЙН ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ ЧАНАРЫН ЗАХИАЛГАТ ХЯНАН**

БАТАЛГААНЫ АЖЛЫН ТАЙЛАН

ЗАХИАЛАГЧ: “БЛАСТ” ХХК

Өмнөговь аймаг

2022 он

“БЛАСТ” ХХК-ИЙН ТЭСЭРЧ ДЭЛБЭРЭХ БОДИС ҮЙЛДВЭРЛЭХ,
АГУУЛАХ ЗОРИУЛАЛТААР АШИГЛАЖ БУЙ ТАЛБАЙН ГАЗРЫН
ТӨЛӨВ БАЙДАЛ ЧАНАРЫН ЗАХИАЛГАТ ХЯНАН БАТАЛГААНЫ
АЖЛЫН ТАЙЛАН

ЗАХИАЛАГЧ: “Бласт” ХХК

Хянан баталгаа гүйцэтгэсэн :

Газар зохион байгуулагч *M. Munkhbayar* М.Мөнхбаяр

Хөрс судлаач *U. Uransaihan* Ж.Урансайхан

Газар зохион байгуулагч *G. Tsengun* Г.Цэнгүүн

Өмнөговь аймаг

2022 он

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ АУДИТЫН ТАЙЛАН

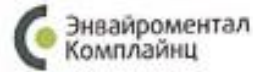
Байгаль орчны хууль тогтоомжийн нийцлийн аудит

Аудитын тайлантай танилцаж хүлээн авсан:

Нэр	Албан тушаал	Гарын үсэг

2021 он

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХУУЛЬ ТОГТООМЖИЙН
НИЙЦЛИЙН ХОНДЛОНГИЙН АУДИТ
Аудитын тайлан № E.02021/21

АУДИТЫН ТАЙЛАНГИЙН №	БОЛОВСРУУЛСАН ОГНОО
EAR2021/21	2021.09.30
ЗАХИАЛАГЧ БАЙГУУЛЛАГА	ЗАХИАЛАГЧ БАЙГУУЛЛАГЫН ХАЯГ
БЛАСТ ХХК	
АУДИТ ХИЙХ ТӨСӨЛ	АУДИТ ХИЙХ БАЙГУУЛЛАГЫН ХАЯГ
БЛАСТ ХХК-ийн “Тэсрэх материалын агуулах, үйлдвэрийн цогцолбор” төсөл	Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутаг
АУДИТЫН ТӨРӨЛ	АУДИТЫН ХАМРАХ ХҮРЭЭ:
Байгаль орчны нийцлийн аудит	Байгаль орчны хууль тогтоомж болон БОННУ-ний хэрэгжилтийн биелэлт
АУДИТЫН ХЯЗГААРЛАХ ХҮРЭЭ	АУДИТЫН ШАЛГУУР
БО-ноос бусад хууль тогтоомж	Байгаль орчны багц хууль, журмууд болон БОННУ-ний заалтууд
АУДИТ ХИЙСЭН ХУГАЦАА:	ӨМНӨХ АУДИТ ХИЙСЭН ХУГАЦАА
2021 оны 09-р сарын 24-с 10-р сарын 04-ний өдөр	3 дахь

**ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР**

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2021 оны 04 дугаар
сарын 22-ны өдөр

Дугаар 21/005

Даланзадгад хот
утас: 70532148

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр хаяг, утас факс, улсын бүртгэлийн дугаар
“Бласт” ХХК, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө-13, Ланд марк оффис 3 давхар, утас:325995, факс: 976-11-330117; Улсын бүртгэлийн дугаар -9011125047, Регистрийн дугаар – 2688336

2. Төслийн нэр, байршил

Тэсрэх бодисын үйлдвэр, агуулахын цогцолбор, Улаанбаатар хотоос баруун ургаш 900 км, Даланзадгад хотоос зүүн ургаш 320 км, Гурвантэс сумын төвөөс зүүн ургаш 35 км оршдог. Алтай өвөр говийн сав газарт харъяалагдана.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгч – “Бласт” ХХК

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн координат /X,Y/

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: 398

1.	101°13'07,33"	43°01'16.70"
2.	101°13'07,75"	43°01'20.12"
3.	101°13'14.80"	43°01'90"
4.	101°13'14.28"	43°01'15,77"

5. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл зориулалт

Үйлдвэрлэлийн зориулалтаар тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл импортлох, үйлдвэрлэх, худалдах, тэсэлгээний ажил үйлчилгээ хийх

6. Үйлдвэрийн техник, технологи /ажиллах горим, хүчин чадал/

MATRIX MODUL EP14 маркийн эмульс үйлдвэрлэгч 1ш, SN3197, BLRT13, SN3521 маркийн цооног цэнэглэгч машин 3 ш, энгийн тэсрэх бодисоор цооног цэнэглэгч машин 1ш, усан фаз бэлтгэх сав 4 ш, хийжүүлэгч бэлтгэх сав 1 ширхэг тус тус байна. Үйлдвэр 2021 онд 199 ажилчинтай 365 хоног ажиллана.

7. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ

Хятад технологийн үйлдвэр нь 60 тонн, америк технологийн үйлдвэр нь өдөрт 120 тн эмульсийн тэсрэх бодис болон 12000тн ANFO эсвэл хүнд ANFO үйлдвэрлэх хүчин чадалтай.

8. Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, ашиглах хэмжээ /шоо.метрээр/

Өөрийн эзэмшлийн гүний 2 худгаас хэрэглээгээ хангана.

9. Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, барилга, байгууламжийн хэмжээ хийц/

3*3 харьцаатай сэндвичин барилгатай, 50 метрт эрүүл ахуйн хамгаалалтын бүс тогтоох хашаажуулсан.

10. Худаг, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /Насосны хүчин чадал, марк/

Худгийн мэдээлэл:

Худаг	Байршил	Гүн	Ундарга л/сек	Тоолуур	Гаргасан он
Бласт	43° 01' 16,70" 101° 13' 07,33"	160	1	HD-10	2009
	43° 01' 46,93" 107° 13' 31,98"	160	3	LXSG-50	2017

11. Дамжуулах байгууламж /Шугам сүлжээний урт, диаметр, эх үүсвэр/

Мэдээлэл байхгүй

12. Хэрэглэгчээс гарах хаягдал бохир усны хэмжээ, цэвэрлэгээний арга, түвшин

25 тонны багтаамжтай 2 ширхэг, 15 тонны багтаамжтай 1 ширхэг төмөр савыг газар дор байршуулан бохир усаа цуглуулж “Шугшаа уул ОНӨААТҮГазар” -тай “Шингэн хог хаягдал” нийлүүлэх гэрээг байгуулж бохир усаа нийлүүлдэг.

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх зэргүүлж ашиглах даалгавар

Усыг хэмнэх, хамгаалах сургалт зохион байгуулах

14. Байгаль орчны үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг 2017 онд “Газар дэлхий” ХХК-иар хийж гүйцэтгүүлсэн байна.

15. Онцгой нөхцөл

- Усны тоолуурын лац хөндсөн, гэмтэл учруулсан, эвдрэл гарсан гэх мэт бусад зөрчлүүдэд ус ашиглах дүгнэлтийг үндэслэн усны нөөц ашигласан төлбөрийг барагдуулана.

ЭНГЭЛЭГ
- ХАЯА
14
ХХК
17
20

15. Онцгой нөхцөл

- Усны тоолуурын лац хөндсөн, гэмтэл учруулсан, эвдрэл гарсан гэх мэт бусад зөрчлүүдэд ус ашиглах дүгнэлтийг үндэслэн усны нөөц ашигласан төлбөрийг барагдуулана.

- Сумын Байгаль хамгаалагч, тус компаний Байгаль орчны ажилтан сар бүрийн 25-нд усны тоолуурын заалтыг бичиж, фото зургаар баримтжуулан сар бүр төлбөрийг барагдуулж байх

16. Холбогдох хууль, дүрэм, журам, норм стандартын дагуу усны зарцуулалтыг тооцох. Усны хэрэглээг урьдчилсан байдлаар тооцож үзэхэд:

Унд ахуй:

199 ажилтан х 80 л/хон х 365 а/хон= 5810,8м³/жил

Ногоон байгууламж:

750м²*4,0 л*90 удаа =270м³

895 мод*40.0ш/л* 26 удаа =930,8м³

Үйлдвэр:

2020 оны тоолуурын баталгаажуулалт хийсэн актыг үндэслэв:

23м³ х 365а/хон= 8395м³/жил

Нийт 15406,6м³/жил ус ашиглана.

17. Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу оногдуулах усны нөөцийн төлбөрийн хэмжээ

Усны экологи эдийн- засгийн үнэлгээг шинчлэн батлах тухай Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 302, 2013 оны 326,327-р тогтоолоор Алтай өвөр говийн сав газарт тогтоосон газрын доорхи усны экологи эдийн засгийн суурь үнэлгээ, ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүү, хувь хэмжээгээр усны нөөц ашигласны төлбөрийг тогтоож тогтоосон хэмжээгээр “Төсвийн тухай хууль”-ийн 23.6.5,23.8.9-д заасны дагуу аймаг, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх нь зүйтэй.

18. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээний талаархи зөвлөмж

- Унд ахуйн ус ашигласны төлбөрийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх.
- Ус ашиглах дүнэлтийг үндэслэн Гурвантэс сумын Засаг даргаас зөвшөөрөл авна. Ус ашиглах зөвшөөрөл авахдаа “Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай” хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1.20 дахь заалтыг үндэслэн тэмдэгтийн хураамжийг сумын төсөвт төвлөрүүлэх.
- Ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн сумын Байгаль хамгаалагчтай ус ашиглах гэрээ байгуулж Ус ашиглах эрхийн бичиг авах. Ус ашиглах гэрээ байгуулахдаа “Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай” хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.7 дахь заалт, Өмнөговь аймгийн ИТХТэргүүлэгчдийн 2014 оны 07 сарын 22-ны өдрийн 101 дүгээр тогтоолыг үндэслэн тэмдэгтийн хураамжийг сумын төсөвт төвлөрүүлэх.
- Бохир ус хаях цэгийг Галба-Өвш долоодын говийн сав газрын захиргаанаас дүгнэлт гаргуулж сумын Засаг даргаас зөвшөөрөл авах
- “Усны тухай хууль”-ийн 31.2-т зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцохыг анхаарах
- Ус ашигласны төлбөрийг гэрээнд заасан хугацаанд барагдуулж ажиллах.
- Усны тухай хуулийн 7.5 дахь заалтын дагуу улсын мэдээллийн санд бүрдүүлэх шаардлагатай ус ашиглалтын тайлан (ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, гэрээ дүгнэсэн тэмдэглэл, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээ)-г 2021 оны 11 сарын 25-ны дотор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт хүргүүлэх

Ерөнхий дүгнэлт:

Албан хүсэлт болон бусад холбогдох бичиг баримтыг үндэслэн дээрх төсөлд ус ашиглуулах нөхцөл бүрдсэн гэж үзэж байна. Зөвлөмж, шаардлагуудыг бүрэн ханган ажиллах нь зүйтэй.

ДҮГНЭЛТ ГАРГАСАН:

УСНЫ НӨӨЦ, АШИГЛАЛТ, ХАМГААЛАЛТ ХАРИУЦСАН

МЭРГЭЖИЛТЭН

 М.СОЕЛМАА

ХЯНАСАН:

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР
ОРЛОН ГҮҮЦЭТГЭГЧ

Х.ОТГОНМӨНХ

“БЛАСТ” ХХК

14253 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
1 дугаар хороо, Чингисийн өргөн чөлөө-13,
Ландмарк оффис III давхарг,
Утас: 32-59-95, Факс: (976-11) 33-01-17
E-mail: info@blastcompany.mn
Website: www.blastcompany.mn

2022.05.25 № 09/2022
танай _____-ны № _____-т

БОАЖЯ-НЫ ХБОБНУГ-ЫН ҮНЭЛГЭЭ,

АУДИТЫН ХЭЛТЭС-Т

Ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт гаргуулах тухай

Тус компани нь Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын таг дэвсгэрт “Тэсрэх материалын үйлдвэр, агуулах” төслийн л ажиллагаа явуулдаг бөгөөд тухайн төсөл дээр байгаль чны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт гаргуулах сэлтэй байна.

Иймд бидний хүсэлтийг хүлээн авч байгаль орчны лөөллийн ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт гаргаж өгнө үү.

Холбогдох мэдээлэлүүдийг хэсэрсгав

ГҮЙЦЭГТЭЙ
ЗАХИРАЛ

А.ТЭМҮҮЛИН

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ

ГУРВАНТЭС СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА

Нутгийн удирдлагын ордон 201 тоот, Урт баг,
Гурвантэс сум, Өмнөговь аймаг, 46155

Утас: (976) 7053-6001
Цахим шуудан: gurvanties_zdtg@yahoo.com

2022.05.28 № 1/24
танай _____-ны № _____-т

БАЙГАЛЬ ОРЧИН,

АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМАНД

Тус сумын Бага-Овоо багийн нутагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа Блaст ХХК-ний тэсрэх бодисын үйлдвэр, тэсрэх материалын агуулахын төсөлд байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээ хийлтгэхэд орон нутгийн зүгээс татгалзах зүйлгүй болно.

ДАРГА

Г. ГАНГАМАА

Байгаль орчны судалгаа, үнэлгээ, зөвлөх үйлчилгээний
“Найчрал Састайнэблэ” ХХК

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНТЭС СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ
ХЭРЭГЖИЖ БУЙ “ТЭСРЭХ МАТЕРИАЛЫН ҮЙЛДВЭР, АГУУЛАХ”
ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН
ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

Улаанбаатар
2022

**ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛИЙН
НАРИЙВЧИЛСАН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН БОЛОВСРУУЛАХ АЖЛЫН ГЭРЭЭ**

2022 оны 03 сарын 22

Дугаар NS/2022-02

Улаанбаатар хот

Нэг. Гэрээний үндэслэл

Омнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутаг дэвсгэрт хэрэгжиж буй “Тэсрэх материалын үйлдвэр, агуулах” төсөл-д “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.2, 7 дугаар зүйлийн 7.4.3-д заасныг баримтлан нэг талаас “Бласт” ХХК регистрийн дугаар: 2688336 (цаашид захиалагч гэх), нөгөө талаас байгаль орчны асуудлаар зөвлөх, үнэлгээний “Найчралсастайнэблэ” ХХК регистрийн дугаар 3856925, (цаашид гүйцэтгэгч гэх)-ийн хооронд захиалагчийн хүсэлтийн дагуу Байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээ, Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотгол тайлангийн ажлыг хийх талаар энэхүү гэрээг байгуулав.

Хоёр. Гэрээний ерөнхий зүйл

Байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээний ажил нь:

2.1 Байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээний ажлын хүрээнд хийгдэх судалгаа шинжилгээний дүгнэлт, лабораторын шинжилгээ зэрэг нь Монгол Улсын болон олон улсын стандарт норм, арга зүйн шаардлага хангасан байхын зэрэгцээ, МУ-ын Засгийн Газрын 2013 оны 374 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралт “Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний журам” –ын 2-р хэсэг, мөн Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2014 оны 04 сарын 10 –ны өдрийн А-117 дугаар тушаалын 2 дугаар хэсгийн 1 дүгээр хэсэгт заасан асуудлыг бүрэн хамарсан, тус аргачлалын дагуу хийгдсэн байна.

2.2 Байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээний тайланг хэвлэмэл хэлбэрээр Монгол хэл дээр нэг хувийг захиалагч талд хүлээлгэн өгнө.

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний ажил нь:

2.3 Байгаль орчин ногоон хөгжлийн яамнаас гаргасан байгаль орчны ерөнхий үнэлгээний мэдэгдлийн шаардлагад дурьдсан нарийвчилсан үнэлгээний зорилт, чиглэл, хамрах хүрээ зэргийг бүрэн хангасан байна.

2.4 Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний ажлын хүрээнд хийгдэх судалгаа шинжилгээний дүгнэлт, лабораторын шинжилгээ зэрэг нь Монгол улсын болон олон улсын стандарт норм, арга зүйн шаардлага хангасан байхын зэрэгцээ Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4-т заасан асуудлыг бүрэн хамарсан байна.

2.5 Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг хэвлэмэл хэлбэрээр Монгол хэл дээр захиалагч тал, төсөл хэрэгжих сумын Засаг даргын тамгын газарт тус бүр нэг хувийг Захиалагч талд хүлээлгэн өгнө. Хэвлэмэл тайланг дахин хувилах боломжтой хэлбэрээр үдсэн байна.

2.6 Энэхүү гэрээ нь Гүйцэтгэгч болон Захиалагч хамтран баталснаар хүчин төгөлдөр болно.

2.7 Гүйцэтгэгч, Захиалагч хоёрын хооронд солилцсон материалууд нь гуравдагч этгээдэд нууц байна.

2.8 Захиалагч нь гэрээт ажлын төлбөрийг бүрэн хийсний дараа нарийвчилсан үнэлгээний тайланг эзэмших эрх эдэлнэ.

Батлав: “Бласт”ХХК-ний Гүйцэтгэх

Батлав: “Энвайронментал комплайнц”

захирал:...../А.Тэмүүлэн/

ХХК-ний захирал:...../Б.Энхбаяр/

ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

2019 оны 09-р сарын 21 өдөр

№

Улаанбаатар хот

Нэг талаас Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 13-р хороолол, Юнескогийн гудамж -31, Далай Тауэр, 402 тоотод тоотод байрлах Монгол улсын хуулийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан “Энвайронментал комплайнц” ХХК (цаашид “Компани эсхүл Гүйцэтгэгч” гэх), түүнийг төлөөлж захирал Б.Энхбаяр,

нөгөө талаас Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө-13, Ландмарк оффис 3 давхарт байрлах, Монгол Улсын хуулийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан “Бласт”ХХК (цаашид “Захиалагч”), түүнийг төлөөлж Байгаль орчны ажилтан ажилтай Н.Мөнхзул бид нар Монгол Улсын Иргэний хуулийн 343-358 зүйлүүдийг үндэслэн дараах нөхцөл бүхий гэрээг харилцан тохиролцож (цаашид “Гэрээ” гэх) байгуулав.

1. ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРЭЭ

1.1. Гэрээлэгч нь Захиалагчийн Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт байрлах “Бласт”ХХК-ний “Нарийн сухайт” салбарын үйл ажиллагаанд “Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль” –ийн 10¹ дугаар зүйлд заасны дагуу байгаль орчны хууль тогтоомжийн нийцлийн аудит хийж, улмаар “Бласт”ХХК-ний Нарийн сухайт салбарын одоогийн үйл ажиллагааг үнэлж дүгнэх, засаж сайжруулах зүйлс, авах арга хэмжээ, цаашид байнгын сайжруулах боломж бий болгож улмаар Захиалагчид учирч болзошгүй эрсдэл, байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх болон орон нутгийн иргэд, ажилчдын эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллах нөхцөлийг бий болгоход нь тусалж дүгнэлт, зөвлөмж өгөх нь энэхүү аудитын ажлын үндсэн зорилго оршино.

1.2. **Үйлчилгээний тайлбар:** “Бласт”ХХК-ний “Нарийн сухайт” салбарын үйл ажиллагаанд Байгаль орчны аудит хийлгэх,

1.3. **Байршил** Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт байрлана.

1.4. **Үйлчилгээ үзүүлэх гэрээний:**

Эхлэх хугацаа: 2019 оны 09-р сарын 21-ний өдөр /БОА-н үйлчилгээ гэрээний урьдчилгаа төлбөр төлөгдсөн өдрөөр эхлэнэ./

Дуусах өдөр: 2019 оны 12-р сарын 31-ны өдөр хүртэл.

1.5. **Гүйцэтгэх ажлын үндсэн чигэл:**

1.5.1. Байгаль орчин ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А-126 тушаалаар батлагдсан Байгаль орчны аудит хийх журмын дагуу чанарын өндөр түвшинд гүйцэтгэх,

“БЛАСТ” ХХК-д

**МОНГОЛ УЛСЫН
БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ**

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Нэгдсэн Үндэстний гудамж 5/2, Засгийн газрын II байр,
Утас: 26 19 66, Факс: (976-51) 26 61 71,
И-мэйл: contact@mne.gov.mn, Вэбсайт: www.mne.mn

2022.02.25 № 13/4047
танай _____-ны № _____-г

**Ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт
хүргүүлэх тухай**

Танай компаниас ирүүлсэн Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт хэрэгжүүлж буй “Тэсрэх материалын үйлдвэр, агуулахын төсөл”-д “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3, “Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ хийх журам”-ын 3 дахь хэсгийг үндэслэн, байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ хийх аргачлалын дагуу ерөнхий үнэлгээ хийлээ.

Ерөнхий үнэлгээний дүнгээр уг төсөлд аргачлалын дагуу байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ хийлгэх шаардлагатай гэж үзэв.

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь Ерөнхий үнэлгээний гүйцэтгэлийн хуудаст заасан нарийвчилсан үнэлгээний явцад тодруулах асуудлууд, онцгойлон анхаарах чиглэлийг харгалзан байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлан, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлж, 2023 оны 1 дүгээр улиралд багтаан тус яаманд ирүүлэхийг үүгээр мэдэгдье.

Ерөнхий үнэлгээний гүйцэтгэлийн хуудсыг хавсаргав.

Хавсралт хуудастай.

ЕРӨНХИЙ ШИНЖЭЭЧ

Г.ЭНХМӨНХ

152274909

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ

ЕРӨНХИЙ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ХУУДАС

2022 оны 06-р сарын 30

Улаанбаатар хот

Төслийн дугаар

Дугаар 2022/J077

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр, хаяг: “Бласт” ХХК, регистрийн дугаар-2688336, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө-13, Ландмарк оффис, 3-р давхар.

Төслийн нэр: Тэсрэх материалын үйлдвэр, агуулахын төсөл.

Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, байршил: Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт, сумын Засаг даргын 2009 оны 04-р сарын 23-ний өдрийн 191 дүгээр захирамжаар олгосон газарт хэрэгжинэ.

Байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээ: Төсөл хэрэгжих газрын Байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээг “Найчрал састайнэблэ” ХХК гүйцэтгэсэн байна.

Холбоо барих утас: +976-11-325995.

Орон нутгийн санал: Төсөл хэрэгжих Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын Засаг даргын 2022 оны 03-р сарын 22-ний өдрийн 1/124 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн санал болон төсөл хэрэгжүүлэгчийн 2022 оны 03-р сарын 03-ны өдрийн /E-Mongolia/ 099-2205-000646 дугаартай цахимаар ирүүлсэн Ерөнхий үнэлгээ хийлгэх тухай хүсэлт зэргийг харгалзан үзэв.

	Ерөнхий үнэлгээний гол шалгуурууд	Нийцсэн	Нийцээгүй	Нарийвчилсан үнэлгээ хийх шаардлагатай	Үндэслэл, тайлбар
Байгаль орчныг хамгаалах хууль тогтоомжийн нийцэл	Монгол улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа байгаль орчныг хамгаалах болон байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалт			Тийм	Нарийвчилсан үнэлгээний явцад хууль тогтоомжийн нийцлийг нарийвчлан тодорхойлох
Төрийн бодлого, шийдвэрийн нийцэл	Төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичиг, Стратегийн үнэлгээний дүгнэлт, зөвлөмжийн холбогдох заалт	Тийм			
Төслийн байршил, түүнтэй холбогдох шалгуурууд	Хуулиар хамгаалагдсан газар нутаг байгаа эсэх (урсац бүрэлдэх эх, ойн болон усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, хилийн хамгаалалтын бүс, орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар г.м)			Тийм	
	Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр нь хүний нөлөө, байгаль цаг уурын өөрчлөлтөд эмзэг, мэдрэмтгий эсэх			Тийм	
	Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, түүний ойр орчимд улс, орон нутгийн хэтийн хөгжлөд ашиглахаар төлөвлөсөн, сөрөг нөлөөлд өртөж болзошгүй газар байгаа эсэх			Тийм	
	Болзошгүй хуримтлагдах нөлөөлөл үүсгэх эсэх			Тийм	
Төслийн байгаль	Агаарын чанар				
	Бохирдуулагч болон аюултай,			Тийм	

орчны нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ	хортой бодис агаар манданд ялгаруулах, эсэх				
	Дуу чимээ, доргио чичиргээ, гэрлийн болон дулааны нөлөөлөл, цахилгаан соронзон цацраг үүсэх, эсэх				Тийм
	Усан орчин				
	Гадаргын болон газрын доорх усны нөөцийн хомсдол үүсэх, эсэх				Тийм
	Цэнгэг усны нөөцийг ашиглах, эсэх				Тийм
	Гадаргын болон газрын доорх усанд бохирдол үүсэх, эсэх				Тийм
	Хөрсөн бүрхэвч				
	Хөрсөн бүрхэвч эвдрэх, эсэх				Тийм
	Хөрс бохирдуулах эсэх				Тийм
	Хөрс доройтох, цөлжих эсэх				Тийм
	Ургамлан нөмрөг				
	Ургамлан нөмрөг, ой мод өртөх эсэх				Тийм
	Ховор, нэн ховор ургамлын төрөл зүйлс өртөх, эсэх				Тийм
	Амьтны аймаг				
Зэрлэг амьтдын амьдрах орчинг доройтуулах, эсэх				Тийм	
Ховор, нэн ховор амьтан өртөх, эсэх				Тийм	
Нийгмийн нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ	Нутгийн оршин суугчид				
	Газар эзэмших, ашиглах эрчигдөх, эсэх				Тийм
	Нутгийн оршин суугчдын нийгмийн байдалд сөрөг нөлөөлтэй, эсэх				Тийм
	Нөлөөлөлд өртөж болзошгүй төв, суурин газар байгаа, эсэх				Тийм
	Нүүлгэн шилжүүлэх асуудал үүсэх, эсэх				Тийм
	Түүх, соёлын биет өв				
	Сөрөг нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын үнэт зүйлс бий эсэх				Тийм
	Хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх нөлөөлөл				
Нутгийн иргэд, оршин суугчдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх эсэх				Тийм	
Төслийн бүх үе шатанд хүний эрүүл мэнд, амь насанд эрсдэл үүсэх эсэх				Тийм	
Нэгдсэн дүгнэлт:					
Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт хэрэгжүүлж буй “Тэсрэх материалын үйлдвэр, агуулахын төсөл”-д хийсэн Ерөнхий үнэлгээний гүйцэтгэлээр уг төсөлд батлагдсан аргачлалын дагуу Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ /нэмэлт тодотгол/ хийлгэх шаардлагатай гэж үзлээ.					
Онцгойлон анхаарах зүйлс:					
1. Төслийн хүрээнд ашиглах техник, технологи нь байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд халтай эсэхийг тодорхойлж, тухайн байршилд төслийг хэрэгжүүлэх боломжтой эсэхэд үнэлэлт дүгнэлт өгөх; 2. Үйлдвэрт шаардагдах ахуйн болон бусад усны хэрэглээ, ашиглалтыг нарийвчлан тооцож, түүнийг хангах гадаргын болон газрын доорх усны эх үүсврийн өнөөгийн төлөв байдлыг судалж, ашиглах боломжит усны нөөцөд тулгуурлан үнэлэлт дүгнэлт өгөх.					

3. Үйлдвэрлэл болон төслийн бүрэлдэхүүн хэсгээс ялгарах бохирдлын хэмжээ, түүний тархалт, нөлөөллийн хүрээг тодорхойлж, зураглал үйлдэн тайланд хавсаргах;
4. Төслийн үйл ажиллагааны явцад гарах хатуу, шингэн болон аюултай хог хаягдлыг хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд халгүй аргаар цуглуулах, ангилан ялгах, дахин ашиглах, устгах, аюулгүй болгох аргыг Хог хаягдлын тухай хуульд нийцүүлэн нарийвчлан тооцож, зөвлөмж өгөх;
5. Төслийн үйл ажиллагаанаас хүний эрүүл мэнд, байгаль орчин /агаар, ус, хөрс, амьтан, ургамал г.м/-д үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, түүний хамрах хүрээ, учруулах хорхирлын хэмжээг тооцож, нийлбэр үнэлгээг гарган уг төслийг экологи, эдийн засгийн үр ашигтайгаар хэрэгжүүлэх боломжтой эсэхэд дүгнэлт өгөх;
6. Төслийн хүрээнд ашиглах химийн бодист эрсдэлийн үнэлгээг хийлгэж, учирч болох эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулж, тайланд тусгай бүлэг болгон оруулах;
7. Үйлдвэр, агуулахын барилга байгууламжийн одоогийн төлөвлөлт, зураг төсөлд эрх бүхий байгууллагын шийдвэр, шаардлагатай уялдуулан үнэлэлт, дүгнэлт өгөх;
8. “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тухай бүс нутгийн онлогт тохирсон мод тарих асуудлыг судалж, холбогдох зардлыг тайланд тусгах;
9. Үйл ажиллагааны явцад баримтлах хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа, ажиллагсдын эрүүл мэндэд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийн бууруулах зөвлөмжийг боловсруулах;
10. “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” хуулийн 10¹-р зүйлд заасны дагуу төслийн үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд байгаль орчны төлөвлөгөөт аудитыг төслийн 2 дахь жилээс хийлгэх, аудитын дүгнэлт зөвлөмжийг холбогдох газруудад хүргүүлэх хугацаа, зардлыг тайланд тусгах;
11. БОННУ-д үндэслэн боловсруулсан Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө /Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр/-г шинэчлэн боловсруулж, түүнийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгө, зардлыг эхний 5 жилээр тооцож ирүүлэх;
12. Эцэслэн боловсруулсан БОННУ-ний ажлын тайланг төсөл хэрэгжих багийн ИНХ-аар хэлэлцүүлж, хурлын тэмдэглэл, шийдвэрийг тайланд хавсаргах.

Заавал хэрэгжүүлэх шаардлагатай дээр дурьдсан арга хэмжээг цаг хугацаанд ханган биелүүлээгүй тохиолдолд ерөнхий үнэлгээний дүгнэлтийг хүчингүй болгож, “Зөрчлийн тухай” хуулийн 7.1 дүгээр зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт заасны дагуу хариуцлага тооцдог болохыг анхаарна уу.

Ерөнхий үнэлгээ хийсэн:
**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ЯАМНЫ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ШИНЖЭЭЧ**

Гарын үсэг:

Д.ШИЖИР-ЭРДЭНЭ

Ерөнхий үнэлгээний үр дүнг
зөвшөөрсөн:
“Бласт” ХХК-ийн гүйцэтгэх
захирал

Гарын үсэг:

А.Тэмүүлин

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд,
Барилга, хот байгуулалтын сайдын
2019 оны 11 дугаар сарын 22-ны өдрийн
А 719/189 дүгээр тушаалын хавсралт

ХАЯГДАЛ УС ХАЯХ, ЗАЙЛУУЛАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар: 20/02

ДЛТАЙН ӨВӨР ГОВИЙН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГАА -ын гаргасан
Дүгнэлт гаргасан байгууллага
2020 оны 09 дугаар сарын 29-ны өдрийн хаягдал ус хаях, зайлуулах 83 тоот
дүгнэлтийг үндэслэн Өмнөговь аймаг/нийслэл Гурвантөс
сум/дүүргийн Бото-Овоо БАГТ байршилтай
Тэсрэх бодис үйлдвэртэх, хадгалгах тэсэлгээний АЖИЛТ
үйл ажлын газрын чиглэл ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭХЛЭХ
“БЛАСТ” ХХК -д
Хүн, хуулийн этгээдийн нэр
Өмнөговь аймаг/нийслэл, Гурвантөс сум/дүүргийн
УРТ БАГТ байршилтай хаягдал

ус зайлуулах цэг буюу хүрээлэн буй орчинд болон төвлөрсөн бохир усны
шугамд жилд 6602,7 мян.м³ хаягдал усны “Хүрээлэн байгаа
орчин, Усны чанар, хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015”,
“Хүрээлэн байгаа орчин, усны чанар, Ариутгах татуургын сүлжээнд
нийлүүлэх хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 6561:2015” стандартаар
тогтоосон норматив шаардлагад нийцүүлэн хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг
аль нь болохыг доогуур нь зурах
нэг жилийн хугацаагаар олгож, ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ болон
дүгнэлтийг зөрчөөгүй тохиолдолд зөвшөөрлийг жил бүр сунгагдсанд тооцно.
Хаягдал усны хэмжээ болон хаягдал ус зайлуулах цэг, төвлөрсөн бохир усны
шугамын байршил өөрчлөгдсөн тохиолдолд тухай бүр шинээр зөвшөөрөл олгоно.

Зөвшөөрлийн бичиг олгосон:

[Signature]

О. БАТТОГТОХ
Гарын үсгийн сайн гэгч

Тамга

2020 оны 10-р сарын 05-ны өдөр

БАТЛАВ.

АЛТАЙН ӨВӨР ГОВИЙН САВ
ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГА

Б.ПҮРЭВТУЛГА

АЛТАЙН ӨВӨР ГОВИЙН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГАА
ХАЯГДАЛ УСНЫ ДҮГНЭЛТ

2023 оны 01 сарын 10-ны өдөр

Дугаар23/02

Даланзадгад хот

Нэг. Ерөнхий мэдээлэл

- 1.1. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага, Захирлын нэр, хаяг, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар
“Бласт” ХХК, Салбарын дарга Г.Гантулга, Улаанбаатар хот, Налайх дүүрэг, 3-р хороо, Утас: 99003490, Улсын бүртгэлийн дугаар- 9011125047, Регистрийн дугаар- 2688336
- 1.2. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагийн хаяг, байршил /солбицол/
Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын Бага овоо нутагт байрлана.
Үйлдвэр Х - 4767542 Ү – 680859.52
- 1.3. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чиглэл, зориулалт
Тэсрэх бодис үйлдвэрлэх, хадгалах, тээвэрлэх, импортлох, худалдаалах тээслэгээний ажил үйлчилгээ эрхлэх.
- 1.4. Үйлдвэрийн техник, технологи /ажиллах горим, хүчин чадал/
Үйлдвэр, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ- 240тн/хоног. Нийт 41 ажилчинтай. 365 хоног ажиллана.
- 1.5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ
Тэсрэх бодисын үйлдвэрийн хүчин чадал 240тн/хоногт
- 1.6. Усны эх үүсвэрийн төрөл
Гүний худаг -2 ширхэг
Худаг - 1 - 43°01'16,70" - 101°13'07,33"
Худаг - 3 - 43°01'46,93" - 107°13'31,98"
- 1.7. Цэвэр усны тоолуур /дугаар, марк, диаметр, заалт/
Худаг 1 – загвар LXSG-40, 40мм-ийн голчтой №201800050
Худаг 3 – загвар LXSG-50, 50мм-ийн голчтой №201801126

Хоёр. Хаягдал усны талаарх мэдээлэл

- 2.1. Хаягдал ус хаях цэгийн байршил /солбицол/
Байхгүй, “ ШУГШАА УУЛ” ОНӨААТҮГ-д нийлүүлдэг
- 2.2. Хаягдал ус хаях цэгийн зөвшөөрөлтэй эсэх
Байхгүй
- 2.3. Хаягдал ус цэвэрлэх байгууламж, хуримтлуулах, тунгаах сан /хүчин чадал, хэмжээ, хийц/
Үйлдвэр болон харуулын амрах байрны бохирыг газар доор байгуулсан 25тн-ны 3ш, 15тн-ны 1ш хуримтлалын сав.
- 2.4. Цэвэрлэгээний арга, түвшин
-

- 2.5. Хаягдал усны тоолуур /дугаар, марк, диаметр, заалт/
Байхгүй
- 2.6. Хаягдал усны хэмжээ /шоо метрээр/
Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Сангийн сайдын 2021 оны А/406/226 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан “Хаягдал усны эзэлхүүн болон бохирдуулах бодисын агууламжийг үндэслэн хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээг тогтоох журам”-ын 2 дугаар зүйлийн 2.6.3 дахь заалт, Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны А/301 тоот тушаалын 12 дугаар хавсралтаар баталсан нормыг үндэслэн:
- Ахуйн шингэн хаягдал 6,557.56 м³/жил
 - Үйлдвэрийн шингэн хаягдал 3,463.3 м³/жил байхаар тооцов.
- 2.7. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодис
БОАЖ-ын Сайд, БХБ-ын сайдын хамтарсан 2019 А-816/218 тоот тушаалаар батлагдсан “Хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын жишиг хэмжээ”-г үндэслэн Органик бодис /химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч/-ын хэмжээг унд ахуйд 1.5 кг/м³, технологид 0.8 кг/м³-ээр авав.

Гурав. Ус бохирдуулсны төлбөрийн хэмжээ

- 3.1. Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу оногдуулах төлбөрийн хэмжээ
Усны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2, Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх хэсэг, Засгийн газрын 2019 оны 316 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан “Ус бохирдуулсны төлбөрийн хэмжээ, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Сангийн сайдын 2021 оны А/406/226 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан “Хаягдал усны эзэлхүүн болон бохирдуулах бодисын агууламжийг үндэслэн хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээг тогтоох журам, тооцоолох аргачлал”, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2019 оны А-816/218 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан “Хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын жишиг хэмжээ”-г тус тус үндэслэн тооцоход:
- $$6,557.56 \text{ м}^3/\text{жил} * 1.5 \text{ кг}/\text{м}^3 * 50 \text{ төг}/\text{кг} + 3,463.3 \text{ м}^3/\text{жил} * 0.8 \text{ кг}/\text{м}^3 * 50 \text{ төг}/\text{кг} = 630,349.0$$
- /Зургаан зуун гучин мянга гурван зуун дөчин ес/ төгрөгийг Байгаль орчин, уур амьсгалын санд төвлөрүүлэхээр байна.

Дөрөв. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж

- 4.1. Усны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2-т заасны дагуу “Хаягдал усны дүгнэлт”-ийг үндэслэн харьяа сумын харьяа сум, дүүргийн Засаг даргад хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулах;
- 4.2. БОНХ-ийн Сайдын 2013 оны А-156 дугаар тушаалаар батлагдсан “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам”-ын 2.1.4, 3.6.1 дэх заалтын дагуу хаягдал усны шугам дээр тоолуур суурилуулах;
- 4.3. “Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015” стандартын шаардлагыг хангасан хаягдал усыг байгальд нийлүүлэх, стандартаас давсан

бол Усны тухай хуулийн 25 зүйлийн 25.2, БОАЖ-ын сайдын 2019 оны А/635 дугаар тушаалаар баталсан “Ус бохирдуулсны төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам”-ын дагуу нөхөн төлбөр ногдуулахыг анхаарах;

- 4.4. Хаягдал усны дүгнэлтийг жил бүрийн I улиралд багтаан гаргуулах бөгөөд улирал бүр хаягдал усны сорьц авч, итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлэн, сүүийн сарын 15-ны дотор ирүүлж байх;
- 4.5. Ус бохирдуулсны төлбөрийг дараа улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор харьяалах татварын албанд төлөх ба хугацаанд төлөөгүй бол Зөрчлийн тухай хуулиар хариуцлага хүлээх нөхцөл үүсэхийг анхаарах;
- 4.6. Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5-д заасны дагуу усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийн бичиг, хаягдал усны шинжилгээний дүгнэлтүүд, төлбөр баримтыг Алтайн өвөр говийн сав газрын захиргааны southgobi@gmail.com цахим хаягаар 2023 оны 12 дугаар сарын сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлэхийг зөвлөж байна.

ДҮГНЭЛТ ГАРГАСАН:

УСНЫ ЧАНАР ЭКОЛОГИ, ТӨЛБӨРИЙН
АСУУДАЛ ХАРИУЦСАН МЭРГЭЖИЛТЭН

Э.САРАНЦЭЦЭГ